

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ
Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника

Економічний факультет
(назва інституту, факультету)

Кафедра обліку та оподаткування
(повна назва кафедри)

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА

на здобуття першого (бакалаврського) рівня вищої освіти

на тему: «Облік, аудит і економічний аналіз операційної
діяльності підприємства»

Виконала: студентка 2 курсу, групи ООст-21
спеціальності

071 “Облік і оподаткування”
(шифр і назва спеціальності)

Кармаліта Вероніка
(прізвище та ініціали студента)

Керівник д.е.н., професор Василюк М.М.
(прізвище та ініціали)

Рецензент к.е.н., доцент Мигович Т.М.
(прізвище та ініціали)

Івано-Франківськ – 2024 р.

Зміст

Вступ	3
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИКО-МЕТОДИЧНІ ОСНОВИ ОБЛІКУ І АУДИТУ ВИТРАТ ОПЕРАЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА.....	6
1.1 Економічний зміст витрат виробництва, їх оцінка та визнання	6
1.2 Класифікація витрат виробництва відповідно до інформаційних потреб	Помилка! Закладку не визначено. 4
1.3 Роль і місце витрат операційної діяльності у системі управління підприємством	20
РОЗДІЛ 2. ОРГАНІЗАЦІЙНО-МЕТОДИЧНІ АСПЕКТИ ОБЛІКУ ОПЕРАЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ НА ТОВ «Фуджікура Аутомотів Україна Львів».....	30
2.1 Організація обліку операційної діяльності	30
2.2 Методика обліку витрат операційної діяльності	40
2.3 Напрямки удосконалення обліку операційної діяльності	48
РОЗДІЛ 3. ОРГАНІЗАЦІЙНО-МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ АУДИТУ І ЕКОНОМІЧНОГО АНАЛІЗУ ОПЕРАЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ	60
3.1 Технологія аналізу прямих витрат виробництва	60
3.2 Організація і методика аудиту витрат операційної діяльності.	67
3.3 Напрями оптимізації витрат операційної діяльності у системі управління підприємством	74
ВИСНОВКИ	82
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	87
ДОДАТКИ.....	94

Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника

Економічний факультет
Кафедра обліку і оподаткування
Перший (бакалаврський) рівень вищої
освіти Спеціальність 071 “Облік і
оподаткування”

ЗАТВЕРДЖУЮ

Завідувач кафедри _____
(підпис)

Баланюк І.Ф.
(прізвище, ініціали)

“ 29 ” листопада 2023 р.

**ЗАВДАННЯ
НА КВАЛІФІКАЦІЙНУ РОБОТУ СТУДЕНТА**

Кармаліта В.В.
(прізвище, ім'я, по батькові)

1. Тема роботи Облік, аудит і економічний аналіз операційної діяльності підприємства

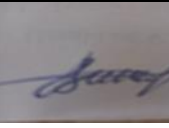
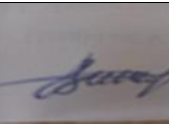
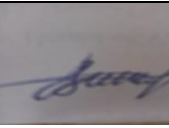
керівник роботи д.е.н., професор Василюк М.М.

(прізвище, ім'я, по батькові, науковий ступінь, вчене звання)

2. Перелік питань, які потрібно розробити: обґрунтувати економічний зміст витрат виробництва, їх оцінка та визнання; дослідити класифікацію витрат виробництва відповідно до інформаційних потреб; дослідити роль і місце витрат операційної діяльності у системі управління підприємством; обґрунтувати організацію обліку операційної діяльності; вивчити методіку обліку витрат операційної діяльності; запропонувати напрямки удосконалення обліку операційної діяльності; окреслити технологію аналізу прямих витрат виробництва; виокремити організацію і методіку аудиту витрат операційної діяльності; запропонувати напрями оптимізації витрат операційної діяльності у системі управління підприємством.

3. Дата видачі завдання _____ 04.12.2023 р.

КАЛЕНДАРНИЙ ПЛАН

№ з/п	Назва етапів роботи	Строк виконання етапів роботи	Примітка
1	РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИКО-МЕТОДИЧНІ ОСНОВИ ОБЛІКУ І АУДИТУ ВИТРАТ ОПЕРАЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА	17.02.2024 р.	
2	РОЗДІЛ 2. ОРГАНІЗАЦІЙНО-МЕТОДИЧНІ АСПЕКТИ ОБЛІКУ ОПЕРАЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ НА ТОВ «ФУДЖІКУРА АУТОМОТІВ УКРАЇНА ЛЬВІВ»	18.03.2024 р.	
3	РОЗДІЛ 3. ОРГАНІЗАЦІЙНО-МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ АУДИТУ і ЕКОНОМІЧНОГО АНАЛІЗУ ОПЕРАЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ	19.04.2024 р.	

Студент Вероніка КАРМАЛІТА

(підпис)

(прізвище та ініціали)

Керівник роботи Марія ВАСИЛЮК

(підпис)

(прізвище та ініціали)

Відгук
наукового керівника Василюк Марії Михайлівни
на кваліфікаційну роботу
студентки економічного факультету Прикарпатського національного
університету імені Василя Стефаника групи ООст-21
Кармаліти Вероніки Василівни на тему
«Облік, аудит і економічний аналіз операційної діяльності
підприємства»

Актуальність теми зумовлена тим, що витрати є важливим показником якості, який характеризує ефективність підприємства в грошовому вимірі, відображає організаційно-технічний рівень виробничого процесу (прогресивність обладнання, технології, організацію виробництва та праці, рівень управління), а також інші умови та фактори, що характеризують фінансово-господарську діяльність підприємства. Зокрема, розмір фінансових результатів, показники фінансового стану, що визначають рівень інвестиційної привабливості підприємства, залежать від обсягу витрат. Саме тому раціональна організація бухгалтерського обліку має прямий вплив і на ефективність аналізу витрат у процесі управління підприємством, що забезпечує глибоке розуміння природи витрат та їх економічно обґрунтованої класифікації.

Облік витрат основної діяльності вимагає нових підходів до вибору класифікаційних ознак, що дозволять організувати якісну систему управління витратами. Постійне збільшення суми та питомої ваги операційних витрат, в тому числі, адміністративних та збутових витрат в загальній величині витрат підприємства, зумовлює потребу пошуку оптимальних методів їх обліку з урахуванням потреб управління та інших користувачів економічної інформації.

У вступі роботи обґрунтовано актуальність теми, теоретичну основу, мету, завдання, об'єкт і предмет дослідження. Робота має чітку логічну структуру, складається із вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел і додатків.

У першому розділі досліджено економічний зміст витрат виробництва, їх оцінка та визнання наведено класифікацію витрат виробництва відповідно до інформаційних потреб, а також відображено роль і місце витрат операційної діяльності у системі управління підприємством.

У другому розділі наведено організацію обліку операційної діяльності розкрито методику обліку витрат операційної діяльності та наведено напрями удосконалення обліку операційної діяльності.

У третьому розділі досліджено технологію аналізу прямих витрат виробництва, а також і організацію і методику аудиту витрат операційної діяльності та на основі цього описано напрями оптимізації витрат операційної діяльності у системі управління підприємством.

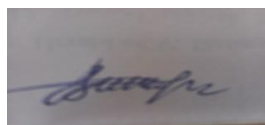
Практичне значення одержаних результатів полягає в розробці основних напрямків і практичних рекомендацій з удосконалення методики обліку операційних витрат, їх складу та класифікації, організації та методики здійснення аналізу операційних витрат та використання їх у обліковій практиці ТОВ «Фуджікура Аутомобілів Україна Львів».

Загальна оцінка кваліфікаційної роботи.

Науковий керівник

д.е.н., професор,
професор кафедри обліку і оподаткування
Прикарпатський національний університет

імені Василя Стефаника

Марія ВАСИЛЮК

22 травня 2024 р.

РЕЦЕНЗІЯ

на кваліфікаційну роботу
студентки економічного факультету Прикарпатського національного
університету імені Василя Стефаника групи ООст-21
Кармаліти Вероніки Василівни на тему
«Облік, аудит і економічний аналіз операційної діяльності
підприємства»

Ефективне функціонування підприємства в умовах ринкової економіки в значній мірі залежить від обґрунтованості і якості прийнятих управлінських рішень щодо питань операційної діяльності підприємства. Прийняття облікових рішень, особливо фінансового характеру, базується на даних ретроспективного і перспективного економічного аналізу.

У такій ситуації для забезпечення умов беззбиткової діяльності та підвищення рентабельності від підприємства вимагається перегляд існуючої системи управління. Найбільшим чином, це стосується операційної діяльності, яка забезпечує основну частину доходів підприємства. Водночас, ефективність управління визначається рівнем обліково-аналітичного забезпечення системи витрат і доходів від операційної діяльності.

Автором доведено, що операційні витрати є основною складовою витрат підприємства, до них входять виробнича собівартість реалізованої продукції, адміністративні витрати, витрати на збут та інші операційні витрати.

У роботі автор розкрила організаційно-методичні аспекти обліку операційної діяльності навела напрямки удосконалення обліку операційної діяльності та на основі цього запропонувала напрями оптимізації витрат операційної діяльності у системі управління підприємством. Також проведено розрахунки з аналізу ефективності витрат підприємства та висвітлено напрямки удосконалення обліку та аналізу витрат.

Загальний висновок і оцінка кваліфікаційної роботи. Авторкою чітко визначено мету, завдання, об'єкт і предмет дослідження, використано відповідну методологію та інформаційну базу. Наукові положення, висновки і рекомендації є обґрунтованими, вірогідними, вмотивованими та логічно випливають з проведеного дослідження.

Рецензент:

к.е.н., доцент,

доцент кафедри фінансів

Прикарпатський національний університет

імені Василя Стефаника

20 травня 2024 р.

Тетяна МИГОВИЧ

ВСТУП

Прискорення економічних процесів, стійкий розвиток, авторитетні трансформації світової економіки та реформаційні зміни економіки України розкривають закономірність постійного пристосування підприємств до мінливих умов їх діяльності. Це потребує вдосконалення існуючих та пошуку нових методів управління результативністю операційної діяльності, яка виступає гарантією виживання та розвитку товариства.

Актуальності питання підвищення ефективності операційної діяльності є як у кризових умовах та у період війни, бо вони потребують скорочення витрат, пошукування щонайкращих бізнес-моделей діяльності та пристосування до зовнішнього оточення товариства.

Проблема результативності у діяльності товариств була актуальною ще на початку розвитку економічної науки, оскільки кожен господарюючий суб'єкт стикається із проблемами формулювання ефективності економічної діяльності. Мотивом цього є зниження прибутку, закономірність оцінки для інвесторів або реорганізація.

Доконечною умовою вирішення даного питання виступає поліпшення обліково-аналітичного обґрунтування як стратегічних, так і тактичних управлінських рішень щодо операційної діяльності, а також шляхів їх реалізації.

Окремі позитивні зрушення обліково-аналітичного забезпечення ефективності операційної діяльності товариств не мають стійкої тенденції. Факт прибуткових підприємств підтверджує те, що навіть у воєнних умовах може бути ефективна операційна діяльність, а її забезпечення є наслідком використання дієвих систем щодо управління.

Проблему обліково-аналітичного забезпечення операційної діяльності товариств досліджували науковці: Н. Боднаренко, М.М. Бенько, Бикова М.В., І.В. Буфатіна, Глушко А.Д., В.М. Гриньова, І.Ю. Гришова, О.І. Гуцалюк, Ю.І. Данько, С.І. Дерев'янка, Л.В. Забуранна, В. Колот, О.М. Коробко,

Г.В. Нашкерська, Никифорчин М.Д., О.В. Овсянніков, І.О. Пенська, С.П. Покропивний, В.Л. Прядко, О.Г. Шпикуляк, М.Ю. Явдак, Г.А. Ямборкота ін. Проте спірними та замало окресленими є питання розуміння значення поняття обліку операційної діяльності товариства, формування системи показників оцінювання, аудиту операційної діяльності, методів планування параметрів ефективності операційної діяльності, що зумовлює актуальність теми.

Мета і завдання дослідження. Метою роботи є поглиблення теоретичних засад і розроблення практичних рекомендацій щодо обліку, аудиту і економічного аналізу операційної діяльності підприємства. Завдання роботи є такі:

- обґрунтувати суть економічних витрат та витрат операційної діяльності в сучасних умовах господарювання;
- дослідити поняття та класифікацію витрат виробництва відповідно до інформаційних потреб;
- вивчити роль і місце витрат операційної діяльності у системі управління підприємством;
- дослідити методика визнання операційних витрат згідно П(С)БО;
- здійснити правильний розподіл операційних витрат у досліджуваному товаристві;
- обґрунтувати організацію обліку операційної діяльності;
- вивчити методика обліку витрат операційної діяльності;
- запропонувати напрямки удосконалення обліку операційної діяльності;
- окреслити напрямки організації і методики аудиту операційної діяльності;
- виокремити суть економічного аналізу операційної діяльності;
- запропонувати шляхи підвищення ролі аудиту та економічного аналізу операційної діяльності.

Об'єктом дослідження є процеси обліку, аудиту і економічного аналізу операційної діяльності ТОВ «Фуджікура Аутомотів Україна Львів».

Предметом дослідження є теоретико-методичні підходи та практичний інструментарій щодо обліку, аудиту і економічного аналізу операційної діяльності.

Методи дослідження. У роботі використано методи, які збиралися за допомогою сучасних теоретико-методологічних підходів які сприятимуть концептуальній єдності дослідження. При дослідженні теоретичних та методологічних засад обліку, аудиту і економічного аналізу операційної діяльності підприємства було використано методи теоретичного узагальнення та обґрунтування суті економічних витрат, аналізу та синтезу, методи порівняння, спостережень, дедукції та індукції, аналогій, взаємного порівняння, системного аналізу для формулювання проблеми та визначення мети вивчення, економічні методи оптимізації.

Інформаційну базу дослідження становлять чинні нормативні та законодавчі акти України, офіційні дані ТОВ «Фуджікура Аутомотів Україна Львів», монографічні дослідження та наукові публікації зарубіжних і вітчизняних вчених.

Практичне значення одержаних результатів. Сформульовані положення і рекомендації збагачують методологічну базу прийняття обліково-управлінських рішень щодо операційної діяльності підприємства, обліку операційної діяльності, що дозволяє визначати цільові орієнтири її управління та оптимізувати роботу керівництва з управління операційною діяльністю товариства і це дозволить її використати в практичній діяльності ТОВ «Фуджікура Аутомотів Україна Львів».

Структура і обсяг. Робота складається зі вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел, додатків. Загальний обсяг роботи становить 86 сторінок комп'ютерного тексту, містить 14 таблиць, 7 рисунків, 3 додатки. Список використаних джерел 63 найменування та розміщений на 7 сторінках.

РОЗДІЛ 1.

ТЕОРЕТИКО-МЕТОДИЧНІ ОСНОВИ ОБЛІКУ І АУДИТУ ВИТРАТ ОПЕРАЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА

1.1 Економічний зміст витрат виробництва, їх оцінка та визнання

Кожен вид підприємницької діяльності вимагає витрат. Ці кошти виражається у витратах. Існують різні визначення витрат, і це поняття має широкий обсяг. Основна ідея, що міститься в концепції вартості, стосується потоку вартості, жертвуючи однією вартістю заради отримання іншої економічної цінності. Однак таке твердження є дуже загальним і щоразу його слід уточнювати та вказувати. Залежно від прийнятих концепцій вартості ми можемо отримати різні відповіді, аналізуючи визначення вартості з урахуванням різних факторів.

Витрати – це виражене в грошах споживання засобів виробництва і праці, необхідних для отримання товару (виробництва, послуги), тобто будь-яке зменшення активів, спрямоване на створення умов, що дозволяють його продаж. Вони включають економічно і соціально обґрунтоване споживання матеріальних ресурсів і зовнішніх послуг, виражене в закупівельних цінах, а також використання живої праці, виражене в заробітній платі, пов'язаної з корисним ефектом, створеним за період у будь-якому розділі господарської діяльності.

Що стосується ступеня складності то прості витрати – при однорідному економічному змісті їх неможливо поділити на простіші елементи. Комплексні витрати – різні види витрат основної діяльності.

Витрати на основну діяльність є витратами, які пов'язані з її діяльністю та для якої була створена організація. Витрати на іншу операційну діяльність – інші витрати, понесені у зв'язку з веденням поточної основної діяльності.

На сьогодні економічна стійкість товариства, як головного його

елементу розвитку, націлена на збереження та покращення його запасів, оскільки сприяє забезпеченню покращення МТБ, (матеріально-технічної бази) створення нових товарів і послуг, появи їх на міжнародних ринках, а, це і сприятиме економічному розвитку.

Економічна врівноваженість є системним поняттям, оскільки вона виступає як господарська діяльність, на що впливатиме наявність ресурсів, результативність їх використання, налагодження вигинистої організаційної побудови і доцільної системи управління.

Стійкість товариства вказує на стан предмету по взаєминах до дії зовнішнього осередку, а його властивості із середини, та структура сприяють проявам із зовні. Для того, щоб було противенство від'ємним факторам, та поліпшення позицій нам доцільно аналізувати витрати у товаристві. Оскільки стійкість з середини товариства залежить від матеріальної, вартісної та витратної побудови виробництва. Вона також може й залежати від збутової й організаційної роботи. Значний вплив на цей процес й мають фінансова, інвестиційна та інноваційна діяльність яка націлена на взаємозв'язок із змінам, де проходить зростання результативності його економічних показників. Можна також і спостерігати вчасне і достеменно реагування на перемену дії факторів які мають вплив, на основі дослідження витрат виробництва.

Оцінка сучасного трактування категорії витрат нам підтвердило то, що зараз не має універсального підходу до дефініції цього поняття. Проте таке розуміння «витрат» носить визначення як і в економічній словесності так і у нормативних документах. Воно також спостерігається і в бухгалтерському, податковому і управлінському обліку. Інформація про витрати може бути також використана при здійсненні фінансового чи економічного аналізу, а також і при прогнозуванні чи при плануванні. Вона зокрема, може бути використана і при оцінюванні ефективності діяльності товариства. Значимість даного поняття аналізується як і у державних так і у міжнародних нормативних та правових актах.

З НП(С)БО 16 «Витрати» ми можемо також спостерігати термін

«витрати» (матеріальні витрати) використовується для матеріальних ресурсів, які були витрачені за звітний період [1].

Тобто під витратами визнаються обґрунтовані і підтверджені у документах дійсно витрати які були понесені платником податків. Що стосується обґрунтованих то під ними вбачають економічно виправдані витрати, оцінити які можна у грошовій формі. Присутнє також поняття як «документально підтверджені витрати» під якими вбачають витрати, які підтверджені документами та зроблені згідно до законів, або таких які зазначені у документах, або тих які оформлених по діловому обороті, тої чи іншої іноземної державі де були вони понесені. Все це повинно бути підтверджено і має описувати суть понесених витрат. Ці витрати підтверджуються митними деклараціями, а також наказом про відрядження чи будь якими іншими проїзними документами, а можуть бути також окреслені у звіті про виконану роботу, що також було передбачено умовами до договору.

Бутинець Ф.Ф. під витратами визнавав будь-які витрати за умови, що вони передбачені для реалізації діяльності, яка націлена на одержання доходу [2, с. 93].

Присутнє також розуміння витрати які йдуть на фінансову діяльність тобто це ті які, понесені у зв'язку з фінансовою діяльністю, яка проводиться в підприємстві [3, с. 85].

Оцінюючи МСФЗ № 2 «Запаси» то там також охарактеризовано поняття «витрати» яке тлумачиться у стилі запасів, оскільки вони визначаються витрати на закупівлю, переробку та інші витрати які є на момент оформлення звітності, оскільки це і генеруватиме собівартість запасів [4].

Даний термін визначають як і «зменшення економічних вигод за час звітного періоду, що проходить у формі вибуття або виснаження активів це може також і відбуватися і через зростання зобов'язань, що у свою чергу може призвести до скорочення капіталу та тих які не пов'язані із розподілом між учасниками капіталу [5, с. 39-40].

Опрацьовуючи наукову літературу, видно, що вперше більш зрозуміло

описав дане поняття У. Петті ще у XVII ст., оскільки він його ототожнював з витратами які були направлені на насіння та вартість утримання землероба [6, с. 98-99].

Дослідник Ф. Кенє окреслив витрати виробництва як витрати капіталу та такі які потрібні на засоби виробництва та робітників [7, с. 126].

У той же час А. Сміт [8, с. 104] зробив внесок щодо оцінки витрат виробництва, і разом із У. Петті, довели, що витрати – є як певного роду вкладений капітал, тобто праця і земля, яка використовуються у виробництві.

Ткаченко В. писав, що витрати – є сукупністю використаних у виробничому процесі засобів виробництва і потрібної для цього праці (робочої сили), які нагромаджують також і вартість виробництва та зокрема й реалізації продукції [9, с. 69]. Що стосується поняття операційні витрати то вони включають:

- витрати на основну діяльність – стосуються основної операційної діяльності;

- витрати на допоміжну діяльність – пов'язані з діяльністю, яка виконується на користь основної діяльності, управління та на працівників.

Група авторів вважають, що витрати – це вираження у грошах сума витрат ресурсів: трудових, матеріальних, фінансових і інформаційних [10, с. 45], проте І.С. Андрющенко акцентує на те, що витрати – це обсяг реально спожитих ресурсів під час виробничої та іншої діяльності, що дозволяє облічити собівартість продукції у процесі їх діяльності [11, с. 220].

Wińczyski В. характеризує витрати як показник, що означає обсяг ресурсів, націлений на виробництво і збут продукції за час і віддзеркалює їх у будові собівартості продукції та послуг [12].

На думку Захарченко Л.А., Жаданова Ю.О., Яцкевич І.В витрати тоді є його витратами коли йтимуть на створення виробничих запасів, ресурсів і роботи, залучаючи спожиту в ході виробництва їх частину [13].

Вахрушина М.А. наголошує на тому, що витрати вводять як збитки так і витрати, які появляються при поступі основної діяльності товариства. Вони,

приймають конфігурацію відпливу або зменшення активу. Витрати також можна відобразити в звіті про прибутки і збитки де на підставі невимушеного зв'язку є поміж витратами які понесли і тими які надходили за певними статтями доходів. Зумовлений підхід означає відповідність доходів і витрат [14].

Огляд наукової літератури дозволив сформувані такі думки на термін «витрати», які є у табл. 1.1

Таблиця 1.1

Характеристика витрат за економічним змістом

Витрати це	Автор і джерело
зменшення економічних вигод у вигляді вибуття активів або збільшення зобов'язань, які приводять до зменшення власного капіталу (за винятком зменшення капіталу за рахунок його вилучення або розподілу між власниками)	НП(С)БО1 [15]
витрачена на будь-яку мету сума	Гриценко О.І. [16]
частина витрат товариства, які пов'язані із виробництвом продукції, яка є від звичайного виду діяльності	Шпикуляк О.Г., Воскобійник Ю.П., Овсянніков О.В. та ін. [17, с. 45]
Повністю або частково використані у процесі діяльності запаси, необоротні активи, трудові й інтелектуальні ресурси та зменшення зобов'язань перед бюджетом, кредиторами й іншими особами	Дерій В. [18, с. 165].
втрати організації на виготовлення виробничих запасів чи то матеріально-технічних ресурсів постачальників, передбачаючи спожиту при виробництві їх частину	Врублевський М. Д. [19, с. 24]
виражені у грошах сукупні витрати живої і упредметненої праці за час підприємницької діяльності та з обов'язковою періодизацією	О.Г. Шпикуляк [20, с. 324]
у своїх дослідженнях витратами називають спожиті ресурси або гроші, які потрібно заплатити за товари і послуги. Вони виділяють два основних типи витрат - змінні та постійні	Ч. Хорнгрен Дж. Фостер [21]
грошовий вираз кількості ресурсів, використаних для досягнення певної мети	Н.В. Васюк [22, с. 41]
вартісний вираз спожитих у процесі діяльності товариства матеріальних та інших ресурсів	Л. В. Нападовська [23]
сума яка була понесена на діяльність, яка не обумовлена виробництвом, але яка отягається на прибуток оподаткування	А. Rutkowski [24, с. 43]
сума яка була пов'язана з виробництвом і реалізацією продукції і є витратою живої і упредметненої праці на виготовлення продукції та її продаж	Л. Сас, І. Баланюк, Д. Шеленко, М. Василюк, П. Матковський, Л. Гнатишин [25, с. 123]

Джерело: [16-25].

Перед людством завжди поставало завдання досягнути бажаного й за найменших витрат.

Таким чином, досліджуючи характеристику витрат за економічним змістом було виявлено залежність витрат діяльності підприємства, тобто ефективності процесу виробництва продукту, від процесу управління підприємством, а з іншого боку, доведено, що ринкові агенти поведуться не повністю раціонально коли обирають прийнятні рішення, а не найбільш ефективні.

Розвиток витрат за економічним змістом зміщує акценти на необхідність задоволення інтересів різних стейкхолдерів. Відповідно до цієї теорії ефективність діяльності підприємства визначається здатністю задовольняти економічні інтереси різних зацікавлених сторін.

Нестабільність умов діяльності товариств, на сьогодні зумовлені також і ризиками та загрозами [26], що у подальшому це спонукає до потреби в управлінні операційною діяльністю, яке спроможне постачити попередження фінансової кризи та банкрутства. Але задля досягнення рівня результативності операційної діяльності є ціллю для керівників.

Проте в практичній площині підприємство має навчитись визначати ключових стейкхолдерів, ідентифікувати їх інтереси та ранжувати порядок задоволення, що є визначальним чинником ефективної діяльності.

У практичній площині товариство має навчитись визначати ключових стейкхолдерів, прирівнювати їх інтереси та ранжувати порядок задоволення, що є суттєвим чинником ефективної його діяльності.

Архіпов Н.М. визначає ефективність витрат за економічним змістом через рівень трансакційних витрат. Він ці витрати видає як перешкоди для укладання угод між підприємством та клієнтами або постачальниками [27, с. 70].

Слід пам'ятати, що бухгалтерський облік у широкому розумінні, включає облік витрат, регулюється чинним законодавством про

бухгалтерський облік та податковим законодавством. Від цього прийняте визначення витрат також тісно пов'язане між собою.

Витрати є у вигляді зменшення вартості активів або збільшення вартості зобов'язань і забезпечень, що призведе до зменшення власного капіталу або збільшення його дефіциту будь-яким способом, крім вилучення коштів акціонерами або власниками. Ця частина стосується операційної діяльності товариства. Собівартість виробництва продукції також включає витрати, які безпосередньо пов'язані з даним продуктом і розумною частиною витрат, опосередковано пов'язаних з виробництвом цього продукту.

Прямі витрати включають вартість прямих використаних матеріалів, безпосередньо пов'язані витрати на придбання та обробку. Виробничі та інші витрати, пов'язані з доведенням продукту до форми та місця, в якому він знаходиться на дату оцінки. Обґрунтована частина непрямих витрат, що відповідає періоду виробництва продукту, включає змінні непрямі витрати виробництва та цю частину постійних, непрямих витрат виробництва, які відповідають рівню цих витрат за нормального використання виробничих потужностей. Для нормального рівня використання потужностей розглядається середній розмір, що відповідає очікуванням за типових умов виробництва за задану кількість періодів або сезонів з урахуванням запланованих ремонтів.

В ідеальній ситуації таких витрат не повинно бути взагалі, оскільки якісний товар має сам себе продавати. Проте потужного розвитку набуває ресурсна теорія товариства де діє теза щодо визначального значення унікальних ресурсів, що важко копіюються задля досягнення забезпечення ефективності набуття товариством стратегічних конкурентних переваг.

До витрат на виробництво продукції не включаються витрати на:

- внаслідок невикористаних виробничих потужностей і витрат на виробництво;
- загальне керівництво, не пов'язане з приведенням продукту в форму і місце, де він знаходиться на дату оцінки;

– зберігання готової продукції та напівфабрикатів, якщо такі не виникли витрати необхідні в процесі виробництва;

– продаж продукції.

Ці витрати впливають на фінансовий результат звітного періоду, в якому були понесені.

Отже, дослідження операційної діяльності підприємства та ролі економічних витрат у ній дозволяють стверджувати, що розвиток витрат тісно пов'язаний з генезисом теорії товариства, концепцією його цільової функції та підходами до ідентифікації основних чинників його стратегічного розвитку.

Узагальнення трактовок економічних витрат у прикладній економіці дає змогу виділити два основні підходи до визначення категорії «економічних витрат».

Перший підхід визначає ефективність через значення результативності, тобто відповідає на питання, яка є вартісна оцінка витрат на продукцію і яких результатів досягнуто і якою ціною, скільки і яких ресурсів вкладено на досягнення одержаних результатів. У цьому підході економічні витрати розглядаються як вартість ресурсів, використаних у ході роботи товариства з виробництва продукції. Критеріями такого підходу є «витрати-результат». Другий підхід визначає витрати з позиції здобутку мети – він відгукується на питання чи досягло товариство поставленої мети, наскільки воно до неї наблизилося. Критеріями підходу є «результат-мета». Тобто розкриття витрат, є адекватне їх покриттю та відбитку, причому вартість одиниці роботи або послуги обчислюється на цій основі. А отже, витрати у товаристві мають різну структуру та функціональну обумовленість.

1.2. Класифікація витрат виробництва відповідно до інформаційних потреб

На виготовлення одиниці виробу товариство повинно витратити деяку суму грошей на придбання матеріалу (сировини), енергії, палива, робітників,

податки, збут та ін. Усі вони у підсумку окреслюють суцільний показник потрачених коштів, який називають як собівартість продукції, послуг. Це і будуть витратами товариства, які цілеспрямовані на виробництво продукції (робіт, послуг). Тобто вони є вартісною оцінкою витрат на продукцію.

Вартісна оцінка витрат визначається лише у грошовому вираженні та може набувати різних видів: залежність від сезонності, залежність від зміни асортиментної політики товариства та залежність від зміни постачальника [28, с. 18]:

ТОВ «Фуджікура Аутомобілів Україна Львів» на практиці обчислює дану величину для планування виробництва та обліку готової товарної маси двома способами:

- за економічними елементами витрат (собівартість всієї продукції);
- за калькуляційними статтями витрат на одиницю виробу.

Тобто, витрати, є оціненою величиною економічних ресурсів, споживання яких у конкретному періоді, які можуть допровадити до змін у складі активів та зобов'язань товариства та сприяє досягненню цілей його діяльності [29].

До факторів витрат і до можливостей віднесення їх до конкретних періодів діяльності належать:

- прямі витрати – можливість безпосереднього віднесення на калькульований продукт на основі вихідної документації;
- непрямі витрати – віднесення до розрахункового продукту вимагає їх розрахунку за прийнятими напрямками.

Розглянемо також зв'язок із доходами від реалізації до цього належатиме:

- витрати на продукцію – пов'язані з виробництвом продукції або придбанням товарів та ті які не показують зв'язку з доходами, поки вони не будуть продані;
- витрати періоду – не включаються до оцінки виробничих запасів і повністю відносяться на фінансовий результат періоду [30, с. 225].

Що стосується призначення вимірювання, оцінки та документування витрат на виробництво то споживання виробничих факторів і засобів праці, таких як людська праця, основні засоби, зовнішні послуги, вимірюється в різних одиницях, для яких загальною одиницею є гроші, завдяки яким ми можемо визначити витрати. На практиці оцінені витрати лише наближені до рівня фактичних витрат, тому деякі витрати є договірними за характером, наприклад, амортизація.

Досліджуючи правила розрахунку витрат можемо дійти до висновку, що вони:

- дають змогу порівнювати споживання факторів виробництва різними суб'єктами господарювання, які здійснюють одну й ту саму діяльність;
- мають уяву про загальне споживання факторів виробництва та отримані завдяки ним ефекти;
- дозволяють правильно оцінити прибутковість різних варіантів підприємств;
- підтримують рішення щодо найбільш раціонального розміщення виробництва в різних підрозділах і підрозділах досліджуваного нами підприємства;
- дають можливість дослідити наслідки заміни одних факторів виробництва іншими;
- припускають напрямки визначити рентабельність виробництва (виробів і партій).

Витрати на товариствах вимірюють, оцінюють і документують, а потім відповідним чином класифікують і реєструють, головним чином для того, щоб найточніше віднести витрати на продукти, які створюються завдяки їм.

У фінансовому обліку використовується є така класифікація витрат:

- собівартості;
- амортизація;
- використання матеріалів та енергії;
- податки та збори;

- винагорода;
- соціальне забезпечення та інші пільги;
- інші витрати [31].

Проведемо практичну корисність інформації про вартість одиниці товару стосується, серед іншого:

- наявний фінансовий облік для підготовки звіту про прибутки та збитки;
- область оцінки продукції та визначення ціни;
- область рішень, пов'язана з оцінкою виконання виробничих завдань і прийняття рішень на перспективу.

На зараз в управлінському обліку використовується наступна класифікація витрат яка пов'язана з обсягами виробництва:

- змінні витрати – наслідком зміни обсягу виробництва є зміна витрат;
- прямо пропорційні – стосуватимуться зміни обох елементів в однаковій мірі;
- прогресивні – включатимуть зміну витрат відбувається швидше, ніж зміна виробництва;
- дегресивний – зміна витрат відбувається повільніше зміни виробництва;
- постійні витрати – це витрати на готовність виробництва, відсутність реакції на зміну обсягів виробництва.

Для оцінки економічного змісту витрат виробництва вивчимо їх оцінку та визнання за допомогою оцінки ролі у вирішенні проблеми прийняття рішення, а зокрема:

- значні (важливіші) витрати – змінюються в залежності від варіанту рішення;
- незначні (несуттєві) витрати – вони в кожному випадку ідентичні, оскільки не залежать від варіанту рішення [32].

Вивчивши основи витрат, незалежно від гіпотетичної бази бухгалтерського обліку, товариство обраховують тільки істинну неповну

собівартість. Дослідивши структуру собівартості, яка описана у національних та міжнародних стандартах обліку, дозволено виділити механізм для її визначення, рис. 1.1.

Рис. 1.1. Розподіл витрат для встановлення собівартості продукції і послуг, передбачених П(С)БО

Джерело: сформовано автором

Також можна виділити, що витрати бувають прямими та непрямими, постійними та змінними. Сюди відносяться:

- витрати на сировину та матеріали, з яких виготовляється продукція;
- сума оплати праці робітників товариства та відрахування із зарплати до фондів;

- витрати на експлуатацію та амортизацію обладнання,
- інші витрати;
- оренда складів і комунальні платежі (коли оренда цеху виступає вирішальним елементом формування витрат, то її віддають до витрат по звичайних типах господарювання та невимушено включають у собівартість продукції);
- витрати на тару та упаковку;
- транспортні та постачальницькі витрати;
- реклама продукції;
- інші комерційні та управлінські витрати.

Такий поділ потрібний для оцінки ефективності не лише соціального та екологічного аспектів, які є невід'ємною частиною операційної діяльності товариства [33, с. 227].

На відміну від існуючих класифікацій видів ефективності, цей поділ чітко виділяє ефективність окремих основних бізнес-процесів з урахуванням їх особливостей функціонування та взаємопов'язаністю на системному рівні.

Зважаючи на те, що досліджуване товариство може активно здійснювати різні види операційної діяльності, тоді нам доречно виокремити і види ефективності за видами операційної діяльності.

Операційна діяльність характеризується складним комплексом відносин з різними стейкхолдерами. Інтереси різних стейкхолдерів часто бувають безкомпромісними, проте всі вони вимагають задоволення на певному рівні, в протилежному випадку підприємство ризикує не лише знизити свою ефективність, а й взагалі припинити діяльність. Різні інтереси диктують різні критерії для оцінки ефективності підприємства для кожного виду стейкхолдерів.

Враховуючи це, запропоновано оцінювати витрати операційної діяльності за стейкхолдерами, що її забезпечують. Зокрема, ефективність для: власників; постачальників; персоналу; покупців; кредиторів; держави. Цей класифікаційний розподіл, на відміну від існуючих, концентрується на кожній

окремій групі основних стейкхолдерів підприємства, враховуючи їхні відмінні та часто прямо конфліктуючі інтереси.

Такий розподіл дозволить дослідити взаємозалежність процесів на підприємств із задоволеністю потреб кожного стейкхолдера та надасть можливість оптимізації діяльності з метою задоволення навіть конфліктуючих інтересів.

Загальну класифікацію видів ефективності операційної діяльності товариства наведено в табл. 1.2.

Таблиця 1.2

Класифікація видів ефективності операційної діяльності товариства

Ознака	Вид ефективності
За ступенем охоплення ресурсів	Ефективність використання основних засобів; ефективність використання оборотних активів; ефективність використання трудових ресурсів; ефективність використання нематеріальних активів
За характером здійснюваних витрат	Ефективність застосовуваних ресурсів; ефективність спожитих ресурсів
За видами господарської діяльності	Ефективність торговельної діяльності; ефективність виробничої діяльності
За рівнем об'єкта господарювання	Ефективність підприємства; ефективність структурного підрозділу; ефективність напряму діяльності; ефективність за видами продукції; товарними групами
За видами оцінювання	Реальна ефективність; розрахункова ефективність; умовна ефективність
За метою визначення	Абсолютна ефективність; порівняльна ефективність
Залежно від сфери визначення та прояву	Комерційна ефективність; еколого-економічна ефективність; соціально-економічна ефективність
Залежно від основного критерію оцінювання	Максимальна економічна ефективність (результатна); мінімальна економічна ефективність (витратна); цільова економічна ефективність (оптимальна)
За рівнем абстрагованості аналізу	Теоретична (прогнозна, проектна) економічна ефективність; практична (реальна) економічна ефективність

Джерело: [34], [35, с. 27].

З огляду на те, що нарощення ринкової вартості можливе лише за умови забезпечення ефективності в довгостроковому періоді, хоча вона може досягатись за рахунок дії кон'юнктурних факторів та екстраординарних подій в короткостроковому періоді, на наш погляд, ефективність операційної діяльності доречно поділяти на стійку, яка є результатом раціонального формування ресурсів, оптимізації бізнес-процесів, зв'язків зі стейкхолдерами та виявляється впродовж тривалого терміну функціонування підприємства та нестійку, рівень якої суттєво коливається впродовж періоду функціонування підприємства і суттєво обумовлюється випадковими чинниками.

Отже, класифікація витрат виробництва є ключовим аспектом управлінського обліку, що дозволяє ефективно планувати, контролювати та аналізувати витрати для досягнення оптимального рівня продуктивності та рентабельності підприємства. Класифікація витрат дозволяє керівництву підприємства ефективно управляти ресурсами, приймати обґрунтовані рішення щодо ціноутворення, інвестицій, бюджетування та інших аспектів діяльності. Вона також сприяє підвищенню прозорості фінансової інформації, що, в свою чергу, покращує комунікацію між різними рівнями управління та підвищує загальну ефективність діяльності підприємства.

1.3. Роль і місце витрат операційної діяльності у системі управління підприємством

Витрати операційної діяльності є важливою складовою ефективного управління підприємством, оскільки вони відображають усі витрати, пов'язані з виробництвом та збутом продукції або послуг. Розуміння ролі і місця цих витрат у системі управління дозволяє підприємству оптимізувати свою діяльність та досягати конкурентних переваг на ринку. Витрати операційної діяльності включають в себе ресурси, витрачені на закупівлю сировини та матеріалів, оплату праці працівників, енергію та інші витрати, пов'язані з

виробничим процесом.

Правильне управління цими витратами дозволяє підприємству знижувати витрати виробництва, підвищувати якість продукції та забезпечувати стабільність фінансового стану. У контексті загальної стратегії підприємства, витрати операційної діяльності є знаряддям у досягненні стратегічних цілей, що дозволяє збільшувати прибутковість та стійкість бізнесу. Тому вивчення ролі цих витрат у системі управління підприємством є важливою складовою аналізу й планування бізнес-процесів.

Важливу роль у забезпеченні ефективності підприємства відіграє операційна діяльність. Оскільки операційна діяльність підприємства має багато елементів та індивідуальну специфіку у товаристві, то операційна діяльність є показником багатоконпонентним. Відповідно її можна класифікувати за різними ознаками.

Згідно з Національним положенням (стандартом) бухгалтерського обліку 1, операційна діяльність – основна діяльність підприємства, а також інші види діяльності, які не є інвестиційною чи фінансовою діяльністю [1].

Схоже визначення дає також міжнародний стандарт бухгалтерського обліку: операційна діяльність – це основна діяльність суб'єкта господарювання, яка приносить дохід, а також інші види діяльності, які не є інвестиційною або фінансовою діяльністю [36].

Управління операційною діяльністю є багатофункціональним який дозволяє правильно керувати кадровими, матеріальними та іншими видами ресурсів, які у свою чергу дозволяють підтримувати стійкість фінансово-економічної безпеки товариства [37].

Основна діяльність – операції, пов'язані з виробництвом або реалізацією продукції (товарів, робіт, послуг), що є головною метою створення підприємства і забезпечують основну частку його доходу [38].

Біла О., Боднарюк І., Мединська Т. дають таке визначення операційної діяльності – це діяльність, яка здійснюється в рамках операційної системи з метою створення будь-якої корисності шляхом перетворення входів у виходи

(готові продукти та послуги) [39]. Так, автори акцентує увагу на тому, що основою операційної діяльності та основним об'єктом управління нею виступають бізнес-процеси, що важливо при обґрунтуванні вимірників її ефективності та розроблення заходів з її вдосконалення.

Ми визначаємо операційну діяльність як діяльність, що приносить дохід компанії і не є інвестиційною чи фінансовою діяльністю.

Величина грошових потоків, що утворилася в результаті операційної діяльності, являє собою ключовий індикатор достатності грошових коштів для погашення зобов'язань, підтримання продуктивності компанії, виплати дивідендів та інвестування коштів без залучення зовнішніх джерел фінансування. Важливим, на наш погляд, у зазначеному підході є акцент на основних вимірниках ефективності операційної діяльності та їх значенні в оцінюванні ефективності функціонування підприємства в цілому.

Отже, можна сформулювати визначення операційної діяльності підприємства роздрібної торгівлі таким чином – це основна діяльність підприємства, яка пов'язана з реалізацією товарів і послуг, забезпечує основну частку доходу та грошового потоку і є головною метою створення підприємства, забезпечення його розвитку та економічної безпеки.

Виходячи з визначення понять «ефективність» та «операційна діяльність», дійдемо висновку, що «ефективність операційної діяльності» – це здатність підприємства генерувати цінність у процесі операційної діяльності, досягаючи встановлених цілей, раціонально використовуючи оптимально сформовану комбінацію ресурсів, адаптуючись до змін зовнішнього середовища та задовольняючи економічні інтереси різних стейкхолдерів.

Функціонування нашого товариства має свою специфіку, що суттєво відрізняє особливості їхньої операційної діяльності від товариства інших видів економічної діяльності:

– для товариства характерна невелика частка необоротних активів у загальній сумі активів товариства, що пов'язано з відсутністю або незначною часткою виробничого циклу на даних товариства, відповідно, відсутністю

необхідності в значній кількості дорогих виробничих потужностей;

- запаси на товариства призначені насамперед для продажу та займають більшу частку оборотних активів товариства.

Відсутність виробничого циклу дає змогу суттєво прискорити обертання запасів та знизити потребу у власному капіталі, з чого випливає така особливість:

- товариства мають відносно низьку частку власного капіталу в загальному обсягу капіталу товариства. Висока оборотність товарних запасів дозволяє більш активно використовувати фінансові інструменти для підвищення рентабельності;

- кредиторська заборгованість товариства представлена переважно короткостроковими зобов'язаннями. Висока оборотність товарних запасів дає змогу використовувати для їх фінансування переважно короткострокові позики, що знижує витрати на їх обслуговування;

- більша частка поточної кредиторської заборгованості припадає на товарний кредит, що пов'язано з відносно великим обсягом запасів та товариства мають найнижчу серед більшості товариства інших видів діяльності, тривалість операційного та фінансового циклів. Це пов'язано, передусім, з відсутністю в операційному циклі виробничого циклу. В свою чергу, інтенсивне використання товарного кредиту, суттєві строки оплати по товарних кредитах та короткі терміни оборотності товарних запасів призводять до можливості виникнення у товариствах від ємних показників тривалості фінансового циклу.

Під впливом особливостей провадження діяльності товариства і виникають специфічні особливості формування ефективності операційної діяльності таких підприємств, а саме ефективність операційної діяльності:

- може визначатися місцем розташування. Знаходження товариства в межах основних транспортних чи людських потоків сприяє зростанню кількості відвідувачів і, як наслідок, збільшення обсягу товарообороту;

- визначається особливостями асортиментної політики товариства.

Товариства також можуть мати найбільш різноманітну пропозицію товарів. Від відповідності запропонованих товарів вимогам покупців безпосередньо залежить товарооборот товариства;

- обчислюється ступенем собівартості продукції та властивістю управління товарними запасами. Малі строки оборотності товарних запасів дозволяють товариствам змінювати торгіву націнку на товари (робити її меншою), проте вона повинна бути підходящою до темпів обороту. А тому, обрана у товаристві стратегія управління запасами дозволяє якісно покрити наявний товарооборот без утягування набавних витрат на зберігання;

- окреслюється якістю пропонованих на підприємстві товарів. На ознаку товарів має вплив не тільки хід їх виробництва, а також і його доставка та їх зберігання у товаристві. Не дотримання умов зберігання окремих товарів зумовлюватиме не тільки зниження товарообороту, а може призвести до додаткових витрат на утилізацію бракованого товару;

- може бути визначена як бренд самого товариства. Принаймні покупці приглядаються насамперед до якості самого товару, проте недоброякісні сервіси з його продажу чи неналежні умови для споживачів продукують заперечливий імідж для підприємства, що погано впливає на кількість візитерів;

- окреслюється режимом роботи товариства, оскільки воно надає покупцям закуповувати товар цілодобово, одержує конститутивну конкурентну перевагу. Проте при замалій кількості покупців уночі, підхожий режим може допровадити до зайвих витрат та погано відкинутися на загальній ефективності операційної діяльності.

Проведемо паралель щодо визначення поняття «витрати операційної діяльності» оскільки у стандарті воно відсутнє. Для цього треба є встановити сутність витрат операційної діяльності табл. 1.3.

Проведемо межі, до якої виправдано збільшення витрат, що в свою чергу ідентифікуватиме процес виробництва:

- граничні витрати – витрати на виробництво однієї додаткової одиниці

понад поточний обсяг виробництва;

Таблиця 1.3

Поняття «витрати операційної діяльності»

№	Ключове слово	Конкретизація визначення	Мета у рамках визначення	Автор
1.	основна складова	витрат підприємства, до яких входять виробнича собівартість реалізованої продукції, адміністративні витрати, витрати на збут, інші операційні витрати	відсутня	Шелудько В.М. [40]
2	вартість	операцій	здійснення комерційної діяльності	Скрипник М. І., Григоревська О. О. [41, с. 154]
		здійснення елементарних виробничих функцій	відсутня	Прокопенко Н. С., Виклюк М. І., Бакеренко Н. П. [42]
3	витрати	і платежі за певний період часу	проведення фінансових та господарських операцій	Шеремет А. Д. [43]
		повсякденні	ведення бізнесу, виробництво продуктів та послуг	Омельченко О.С. [44]
		на утримання, спеціалізованих організацій	проведення заходів загальнодержавного характеру	Борисов А.Б. [45, с. 350]
		сума вартостей використаних ресурсів, що зменшує суму отриманого від реалізації продукції доходу	відсутня	Ільченко, Л.Б. [46]
		понесені у веденні бізнесу, таких як продажі та адміністрації, на відміну від виробництва	відсутня	Давидовим І.Є. [47]
		понесені зо дня на день протягом здійснення нормальної звичайної діяльності підприємства	відсутня	Wińczycki В. [13]
		некапітальні, понесені підприємством в нормальних операціях, таких як зарплата чи орендна плата	відсутня	Захарченко Л.А., Жаданова Ю.О., Яцкевич І.В. [14]
		включають грошові витрати на виробництво товару, його продаж, управління компанією, виплату відсотків за залученими вкладками та кредитами, сплату податків, адміністративні та інші витрати	відсутня	ЗУ Про бухгалтерський облік і фінансову звітність в Україні [48]

Джерело: [40-48].

– додаткові витрати – приріст витрат на виробництво, тобто різниця між собівартістю продукції в збільшеному розмірі і собівартістю продукції в поточному розмірі.

Бувають випадки коли у доході буде відмовлено, а зокрема тоді коли виникатимуть:

– альтернативні витрати – витрати, пов'язані з необхідністю вибору однієї з двох альтернативних дій.

Класифікації щодо оцінки зв'язку з відповідальністю за функціонування компанії включатиме:

– залежні (контрольовані) витрати – витрати, розмір яких повністю визначається керівником компанії;

– незалежні (неконтрольовані) витрати – витрати, на які менеджер не має впливу.

Закон про бухгалтерській облік і фінансову звітність в Україні вимагає оцінювати вироблену продукцію за собівартістю продукції, яка включає прямі витрати та обґрунтовану частину непрямих витрат виробництва за цей період.

Для розуміння цього нам потрібно визначити основні етапи розрахунку вартості, які на основні операції підлягають розрахунку, який включає наступні етапи:

– розрахунок витрат, що відносяться до кількох звітних періодів – нарахування;

– врегулювання витрат етапу постачання;

– розрахунок витрат допоміжного виробництва

– розрахунок витрат на продукцію, виготовлену в цьому періоді.

У той же час бухгалтерський облік вимагає відповідності доходів і витрат, тому ми повинні враховувати нарахування, тобто ми повинні відхилити витрати, не пов'язані з певним періодом, і прийняти ті, що відносяться до поточного періоду. Підприємства повинні проводити активні та пасивні періодичні розрахунки, а час нарахування та спосіб розрахунків за

витратами повинні бути обґрунтовані характером розрахунків із збереженням принципу обережної оцінки.

Суть поняття операційна діяльність відобразатиметься у тому, що це основна діяльність підприємства, основною метою якої є виробництво продукції – виробнича діяльність, надання послуг – сервісна діяльність або торгівля товарами – комерційна діяльність.

Сфера операційної діяльності залучає також й інші види діяльності, які не класифікуються як інвестиційну або фінансову діяльність.

Операційна діяльність стосується поточного функціонування товариства, у якому понесені поточні витрати та одержані доходи включаються у звіти про прибутки та збитки. Операційна діяльність приймає всі економічні події, які зв'язані з кардинальною поведінкою суб'єкта господарювання, а у нашому випадку товариства, котрі призводять до надходження грошових коштів або зменшення їх балансу.

У той же час грошові потоки від операційної діяльності є результатом продажу продукції, товарів або послуг. Крім того, на стороні доходу також реєструються фінансові доходи (наприклад, відсотки та дивіденди) та інші доходи, такі як компенсація або орендна плата.

Операційні витрати це витрати, понесені товариством і які є результатом щодо придбаної сировини та матеріалів, спожитої енергії, виплат працівникам, зовнішніх послуг та всіх інших соціальних і податкових зобов'язань. Оперативна діяльність є вкрай важливою ланкою у поведінці товариства, позаяк вона розширяє та вносить прийнятну стратегію управління. Крім того, доцільно також відобразити грошові потоки основної діяльності товариства, оскільки це дозволить встановити, чи спроможне товариство постійно регулювати операційні витрати за рахунок операційних доходів і фінансування нових інвестиційних вкладень за рахунок власних коштів товариства.

Грошові потоки від операційної діяльності можна обчислити за допомогою непрямого або прямого методу. Непрямий метод у роботі

товариства застосовує поняття фінансового надлишку, який вводить прибуток і амортизацію. Остаточний баланс грошових потоків позначається за допомогою різниці в часі між нарахуванням і обчисленням доходів у грошовій формі та належними витратами або витратами.

Прямий метод, у свою чергу, може також і охоплювати всі надходження і витрати, пов'язані з основною сферою діяльності товариства.

Ознайомившись із результатами понятійного апарату спробуємо виокремити фактори, що визначають грошові потоки від операційної діяльності.

Грошові потоків від операційної діяльності визначаються зовнішніми факторами, на які товариство мало впливає, і внутрішніми факторами, які залежать від рішень управлінського персоналу.

До зовнішніх факторів відносяться:

- діловий цикл і загальний макроекономічний масштаб;
- життєвий цикл продукту;
- бар'єри входу на ринок;
- положення компанії на ринку;
- можливість використання цінової конкуренції та адаптації цін на продукцію та послуги до факторів виробництва;
- здатність вибирати структуру виробництва у зв'язку зі зміною потреб і очікувань ринку.

Внутрішні фактори включають:

- вибір методів амортизації;
- управління ресурсами та джерелами їх фінансування;
- цінова політика;
- кредитна політика;
- управління дебіторською заборгованістю [49, с. 45].

Зараз виокремимо роль операційної діяльності у функціонуванні товариства. А зокрема операційна діяльність відіграє важливу роль у всіх сферах діяльності товариства. Необхідно забезпечити безперервність

виробництва і збуту, а також вдоволити потреби клієнтів. Основні призначення оперативної діяльності можна розділити на три категорії:

- стратегічну;
- оперативну;
- контрольну.

А тому, по-перше, дані операції відіграють ключову стратегічну роль. У рамках цього призначення товариство повинно прийняти стратегічне рішення стосовно управління своїми ресурсами, виробничими процесами та відносинами з постачальниками та клієнтами. Отримані рішення впливають на довгостроковий успіх товариства та сприяють йому досягти стратегічних і тактичних цілей.

По-друге, як показали наші дослідження, господарські операції також мають оперативну роль. Вона включає в себе управління повсякденними операціями які є у товаристві, такими як контроль якості, управління ризиками, планування виробництва, управління запасами та обслуговування покупців. Ці операції неминучі при успішному ведення бізнесу та надання високоякісних продуктів або послуг.

По-третє, оперативна діяльність також і відіграє контрольну роль. У рамках цієї ролі товариство має контролювати свої операційні процеси, і для того щоб переконатися, оскільки вони виконуються за планом і дістаються сподіваних результатів. Аудит, у свою чергу, може включати вимірювання продуктивності, аналіз операційних даних, виявлення проблем і внесення необхідних змін.

РОЗДІЛ 2. ОРГАНІЗАЦІЙНО-МЕТОДИЧНІ АСПЕКТИ ОБЛІКУ ОПЕРАЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ НА ТОВ «Фуджікура Аутомотів Україна Львів»

2.1. Організація обліку операційної діяльності

За умов війни та у різні періоди часу господарювання на результативність діяльності товариств можуть істотно впливати також й різні фактори. Врахування яких гарантує одержання адекватної оцінки щодо стану діяльності товариства та правильності ведення обліку як і результат це дозволить набути спроможність щодо прийняття оптимальних обліково-управлінських рішень. За умов воєнного часу від якості обліково-управлінських рішень залежить не тільки результативність діяльності товариства, а й його існування. Тому надзвичайно актуальним стає правильний вибір методів та моделей оцінки організації обліку операційної діяльності, що щонайбільше відповідають конкретному товариству.

Функціонування товариства у динамічному середовищі продукує закономірність щодо пошуку правильних підходів до організації обліку операційної діяльності, які будуть найбільше відповідати домовленостям функціонування, характеризуватимуть стратегічні пріоритети товариства, а результати обліку повинні задовольняти зацікавлених осіб. Задля досягнення довгоочікуваного результату щодо правильної організації обліку операційної діяльності при найбільш раціональному використанні ресурсів, можна стверджувати й про ефективність обліку.

Проблема організації обліку операційної діяльності є досі актуальна і керівники товариств зацікавлені у розробці заходів, спрямованих на її розв'язання. Проте підходи до вирішення цієї проблеми значно різняться в обліковій літературі.

Ряд авторів усе ж характеризують організацію обліку операційної діяльності як циклічний процес, що має на меті її підвищення. Проте більшість

авторів до іншої операційної заносять діяльність, яка є звичайною, це може бути як реалізація необоротних активів, ліквідація, безкоштовна передача чи навіть продаж фінансових вкладень.

Кожен із видів діяльності товариства характеризується одержаними доходами та витратами, які є потрібні для його отримання, тому у роботі у табл. 2.1, ми окреслимо основні завдання щодо відповідності організації обліку витрат, доходів і результатів господарської діяльності. Рахунки 7, 8, 9 класів є «операційними», це такими, які не повинні мати сальдо.

Організація обліку операційної діяльності товариства включає цілеспрямоване оперативне регулювання його функціонування за напрямками формування облікової інформації для забезпечення відповідності властивої обстановки товариства заданим вимірам.

Таблиця 2.1

Відповідність доходів та витрат операційної та іншої операційної діяльності

Доходи	Витрати
Операційна діяльність	
Основна	
Дохід від реалізації: готової продукції; товарів; робіт та послуг	Собівартість реалізованих: готової продукції; товарів; робіт та послуг
Інша операційна діяльність	
реалізація іноземної валюти; реалізація інших оборотних активів; дохід від оперативної оренди; отримані пені, штрафи; відшкодування раніше списаних активів; списання кредиторської заборгованості; оптимальні гранти та субсидії; операційна курсова різниця; інші доходи	собівартість реалізованої іноземної валюти; собівартість реалізованих оборотних активів; витрати по оперативній оренді; сплачені пені, штрафи; уцінка запасів, недостачі, псування; списання дебіторської заборгованості; витрати на дослідження та розробку; операційна курсова різниця; інші витрати

Джерело: сформовано автором на основі джерела: [50, с. 312].

Для успішної організації обліку операційної діяльності доцільно чітко:

- визначити місію підприємства;
- оцінювати результативність господарювання в ретроспективі;
- враховувати різнобічні аспекти управління та формулювати очікуваний результат діяльності.

Облікова системи яка побудована у товаристві має покривати найбільшу результативність усіх процедур обліку із реалізацією функцій таких як інформаційна, аналітична і перевіряюча.

Організація обліку операційної діяльності передбачає виразну структуру та систему його здійснювання у товаристві для абсолютного відображення бухгалтерських даних для забезпечення вимог користувачів. Тобто під організацією обліку операційної діяльності ми розуміємо організація роботи бухгалтерії у цілому, та забезпечення постанови конкретного облікового завдання.

Закономірність доцільної організації обліку витрат зумовлена їх значенням у діяльності товариства, без чого важко господарювати. Оскільки не маючи витрат не буде і доходів, а також і прибутків чи збитків досліджуваного товариства.

Для кращого розуміння організації обліку операційної діяльності згрупуємо облікову класифікацію операційних витрат товариств, яка подана на рис. 2.1.

Методологічні засади організації обліку операційної діяльності, оцінки і визнання інформації про витрати у обліку записані у П(с)БО 16 «Витрати» [1].

Функціонування нашого товариства ділиться на звичайне і надзвичайне. Звичайна це тоді коли основна діяльність товариства, а також операції, які постачають або з'являються завдяки її проведенню.

Мета організації обліку операційних витрат підприємства слугує у наданні користувачам потрібної інформації про витрати товариства у обумовлений терміни.

Рис. 2.1. Облікова класифікація операційної діяльності товариства

Джерело: сформовано автором на основі джерела: [51].

Створення системи організації обліку операційної діяльності є одним із важливіших прикладів у забезпеченні фінансової стійкості товариства та його розвитку на ринку. Це все повинно сприяти досягненню стратегічних, та операційних цілей.

Варто виокремити також витрати пов'язані з адмініструванням, збутом та іншими операційними процесами, мають певні недоліки в організації їх обліку, зокрема відсутність аналітичного групування витрат за видами.

Для вирішення цієї проблеми вчені Скорнякова Ю., Лукіна Д. запропонували введення окремих субрахунків для адміністративних витрат, це зокрема можуть бути такі як 921 «Адміністративні витрати» та 922

«Загальногосподарські витрати» [52]. Саме вони сприятимуть точнішому відображенню їх природи та економічної суті.

Крім того, витрати на збут, рекламу та маркетинг мають специфічні особливості, і їх управління повинно бути незалежним. Тому, погоджуючись ми також, пропонуємо розділити синтетичний рахунок на окремі субрахунки: 931 «Витрати на збут», 932 «Витрати на рекламу» та 933 «Маркетингові витрати» [53, с. 148].

Ефективність діяльності торговельних товариств залежить від ефективного управлінського обліку та налагодження інформаційних потоків для керівників і їх контрагентів. Ефективна система обліку витрат за центрами відповідальності, має поділятися на кілька етапів. Спеціалісти мають доступ тільки до первинної та зведеної інформації. А вже контроль за виникненням витрат на фазах первинного, поточного та підсумкового обліку здійснюватиме бухгалтерія. Оскільки вона забезпечуватиме доступ до усієї облікової інформації в межах документообігу. Така організація обліку та контролю за витратами у товаристві спростить і підштовхне обмін інформацією між керівниками відповідних рівнів і топ-менеджментом. А це, у свою чергу, сприятиме вчасній реакції на виявлені на різних етапах інформаційного процесу, а також вкаже і на відхилення від параметрів планової діяльності.

Операційні витрати підприємства, повинні також включати: виробничі витрати, загальновиробничі витрати, адміністративні витрати, витрати на збут та інші операційні витрати. Оскільки вони повинні бути гожим чином організовані у бухгалтерському обліку. Для цього необхідно виконати наступні кроки:

- обрати метод реалізації організації бухгалтерського обліку на підприємстві;
- визначити елементи облікової політики щодо операційних витрат;
- обрати носії облікової інформації для обліку витрат;
- організувати документообіг на підприємстві.
- встановити порядок відображення витрат на рахунках обліку та методи

включення витрат до вартості кожного об'єкту калькулювання.

Основними методами, на нашу думку, організації бухгалтерського обліку витрат є:

- анкетування, оскільки він передбачає опитування фахівців товариства для збору інформації про операційні витрати, що сприяє прийняттю обґрунтованих рішень;

- проектування потрібний для детального розроблення організаційних форм і методів, які забезпечують оптимальне функціонування облікового процесу. Для цього у товаристві добре застосовується графічний метод, що включає поетапну розробку обліку витрат, шляхи реалізації та визначені цілі;

- спостереження бо саме він дозволить відстежувати об'єкти обліку на будь-якому етапі, досліджуючи їх зовнішньо;

- графічний метод – включає складання графіку облікових робіт, який містить кількісні залежності різних явищ, пов'язаних із витратами. Це сприяє оптимізації термінів виконання облікових робіт та виявленню резервів для вдосконалення;

- методи спостереження та проектування є найбільш ефективними, оскільки вони передбачають використання наочної інформації;

- прозорість та доречність інформаційного забезпечення витрат операційної діяльності мають велике значення, оскільки відсутність належної організації може негативно вплинути на репутацію підприємства як надійного та стійкого суб'єкта господарювання;

- інформаційне забезпечення – це динамічна система отримання, оцінки, зберігання та передачі даних у обліковий, аналітичний та контрольний процес для прийняття управлінських рішень.

В процесі проходження практики на ТОВ «Фуджікура Аутомобілів Україна Львів» при отриманні вхідної інформації для організації системи бухобліку, ця інформація є основою для проведення аналізу та економічного контролю.

Якщо інформація буде неточною або неправильною, результати аналізу

та контролю будуть викривленими, що може призвести до прийняття неправильних управлінських рішень щодо організації бухгалтерського обліку.

Основні елементи облікової політики щодо витрат операційної діяльності ТОВ «Фуджікура Аутомотів Україна Львів» охоплюють:

- критерії для визнання витрат;
- формування калькуляційних статей;
- вибір методу обліку витрат;
- визначення об'єкта обліку витрат;
- ідентифікацію носіїв облікової інформації на етапах підготовки, поточного та підсумкового обліку.

Витрати операційної діяльності визнаються за таких обставин:

- виникають внаслідок зменшення активів або збільшення зобов'язань, що веде до зменшення власного капіталу підприємства;
- суму витрат можна достовірно оцінити;
- існує ймовірність виникнення зобов'язань без визнання активу, таких як гарантійні зобов'язання;
- є ймовірність, що майбутні економічні вигоди не відповідатимуть критеріям активів.

Організація обліку витрат включає дослідження витрат операційної діяльності за статтями калькуляції.

Виробничі витрати враховують залежно від типу виробництва, використовуючи такі методи: позамовний, попередільний, попроцесний та нормативний.

- нормативний метод – призначений для щоденного виявлення відхилень від встановлених норм виробництва з метою запобігання наднормативним витратам;
- попроцесний метод - застосовується в тих виробництвах, де технологічний процес розділений на окремі етапи.
- попередільний метод – використовується у випадках, коли сировина та матеріали проходять кілька завершених стадій обробки.

– позамовний метод – підходить для дрібносерійного та індивідуального виробництва.

Організація обліку витрат операційної діяльності із застосуванням автоматизованої форми обліку є важливим аспектом сучасного управлінського обліку, який дозволяє забезпечити точність, своєчасність та повноту фінансової інформації. Облікові процедури в цьому контексті мають значний вплив на ефективність управління витратами.

Першим етапом є визначення об'єктів обліку витрат. Це можуть бути центри витрат, види продукції або окремі процеси. Автоматизована система обліку дозволяє чітко відслідковувати витрати по кожному з об'єктів, що спрощує аналіз і контроль.

Другим етапом є кодування витрат – для цього використовуються різні коди та номенклатурні довідники, що дозволяють систематизувати витрати за статтями, центрами відповідальності та іншими ознаками. Це забезпечує зручність і точність обліку.

Автоматизована обробка первинних документів є третім ключовим етапом. Всі документи, такі як накладні, рахунки-фактури, акти виконаних робіт, скануються та автоматично вводяться в систему. Це значно зменшує ризик помилок і втрат інформації.

Четвертим етапом є – автоматичне рознесення витрат за відповідними рахунками. Це включає розподіл прямих і непрямих витрат, а також їх облік за місцем виникнення та призначенням. Автоматизовані системи дозволяють налаштувати алгоритми розподілу витрат відповідно до специфіки підприємства.

П'ятим етапом є контроль витрат у реальному часі. Автоматизовані системи надають можливість відслідковувати витрати у режимі реального часу, що дозволяє оперативно реагувати на відхилення від планових показників та вживати необхідних заходів.

Шостим аспектом є – автоматизація бюджетування і планування витрат. Це дозволяє підприємству створювати детальні бюджети, прогнозувати

майбутні витрати та порівнювати їх з фактичними даними. Автоматизовані системи забезпечують зручний інтерфейс для внесення змін і коригування планів.

Сьомим етапом є – аналіз витрат за допомогою інтегрованих звітів. Автоматизовані системи обліку надають широкий спектр аналітичних звітів, що дозволяють детально аналізувати структуру витрат, виявляти тренди та визначати основні фактори, що впливають на їх зміну.

Восьмим етапом є – інтеграція з іншими системами, оскільки автоматизовані системи обліку витрат можуть бути інтегровані з іншими інформаційними системами підприємства, такими як системи управління запасами, виробництвом та збутом. Це забезпечує єдину інформаційну базу та підвищує точність даних.

Дев'ятим етапом є – автоматизація розрахунку собівартості продукції. Системи дозволяють швидко і точно розраховувати собівартість кожного виду продукції, враховуючи всі витрати, пов'язані з її виробництвом.

Десятим етапом є – автоматичний контроль за виконанням бюджетів і планів. Це включає моніторинг відхилень, автоматичне сповіщення про перевищення бюджету та інші контрольні заходи.

Підвищення прозорості та точності даних – є одним з основних результатів застосування автоматизованих систем. Це дозволяє керівництву підприємства приймати більш обґрунтовані та ефективні рішення.

Зменшення витрат часу та трудових ресурсів на ведення обліку також є важливим етапом. Автоматизація дозволяє знизити навантаження на бухгалтерів та інших працівників, що займаються обліком.

Автоматизовані системи також сприяють зниженню ризиків шахрайства та помилок в обліку витрат, оскільки забезпечують високу точність і контроль за всіма операціями.

Поліпшення комунікації між підрозділами підприємства є ще однією перевагою автоматизованого обліку. Єдина інформаційна система забезпечує оперативний доступ до необхідних даних для всіх зацікавлених сторін.

На завершення, автоматизовані облікові процедури значно покращують якість управління витратами. Вони забезпечують точний та своєчасний облік витрат, спрощують аналіз та контроль, підвищують прозорість і знижують ризики помилок і шахрайства. Це, в свою чергу, сприяє підвищенню ефективності діяльності підприємства та досягненню його стратегічних цілей.

Отже, впровадження автоматизованої форми обліку витрат операційної діяльності є важливим кроком у підвищенні ефективності управління фінансовими ресурсами підприємства. Ключові облікові процедури, такі як визначення об'єктів обліку витрат, кодування витрат, автоматизована обробка первинних документів та автоматичне рознесення витрат, забезпечують точність і систематичність обліку. Контроль витрат у реальному часі, автоматизація бюджетування і планування, а також аналіз витрат за допомогою інтегрованих звітів дозволяють підприємству оперативно реагувати на зміни та приймати обґрунтовані управлінські рішення.

Інтеграція автоматизованих систем обліку з іншими інформаційними системами підприємства створює єдину інформаційну базу, що підвищує точність даних та покращує комунікацію між підрозділами. Автоматизація розрахунку собівартості продукції та контроль за виконанням бюджетів забезпечують детальний аналіз і моніторинг витрат, знижуючи ризик перевищення бюджету і помилок в обліку.

Загалом, автоматизовані облікові процедури сприяють зменшенню витрат часу та трудових ресурсів, підвищенню прозорості і точності облікових даних, а також зниженню ризиків шахрайства. Вони дозволяють підприємству досягти високої якості управління витратами, що є критичним для забезпечення його конкурентоспроможності та стійкого розвитку. Автоматизація обліку витрат операційної діяльності стає фундаментом для прийняття ефективних стратегічних рішень, що сприяє підвищенню загальної ефективності та рентабельності підприємства.

Виокремлення єдиного підходу до організації обліку операційних доходів товариства дозволяє акцентувати важливість даної категорії для

обліку та формування даних у звітності. Змістовне розуміння важливості організації обліку операційних доходів відіграє провідну роль в обліковій та управлінській системі у досліджуваному товаристві. Правильна організація обліку операційних доходів товариства має бути гнучкою та швидко підстосовуватися під потреби користувачів даними задля окреслення корисних управлінських рішень.

2.2 Методика обліку витрат операційної діяльності

Результативне управління операційними витратами у діяльності товариства неможливе без правильного вибору методики обліку витрат операційної діяльності. Особлива роль повинна відводиться обліку витрат основної операційної діяльності. Витрати виступають умовою формування ціни на реалізовану продукцію і можуть бути кордоном результативності можливого її виробництва.

При визначенні методичних аспектів облікової політики щодо методів обліку витрат і калькулювання собівартості продукції (робіт, послуг), українські підприємства керуються методичними рекомендаціями з планування, обліку та калькулювання собівартості продукції (робіт, послуг). Ці рекомендації розроблені для підприємств різних галузей, таких як житлово-комунальне господарство, сільське господарство, транспорт, будівництво, торгівля, промисловість, підприємства, що належать до сфери управління Державного агентства лісових ресурсів України, та підприємства кіновиробництва.

Багато бухгалтерів в українських товариств, часто ігнорують сучасні методи обліку витрат і калькулювання собівартості продукції (робіт, послуг), які широко висвітлені в теорії управлінського обліку. Це свідчить про те, що традиційні методи калькулювання, які вони використовують, не задовольняють інформаційні потреби менеджменту і не дозволяють приймати

ефективні управлінські рішення щодо ціноутворення продукції (товарів, робіт, послуг), базуючись на даних про витрати на виробництво.

Вибір методу обліку витрат і калькулювання собівартості продукції (робіт, послуг) не є виключно елементом управлінського обліку. Незалежно від наявності управлінського обліку на підприємстві, вибір методу калькулювання є важливим елементом облікової політики підприємства і, відповідно, важливою складовою фінансового обліку.

На сьогодні в Україні затверджено методичні рекомендації з планування, обліку і калькулювання собівартості продукції (робіт, послуг), перелік яких представлено в табл. 2.2.

Таблиця 2.2

Огляд методичних рекомендацій з планування, обліку та калькулювання собівартості продукції (робіт, послуг) щодо методів калькулювання

Нормативний документ	Метод калькулювання
Методичні рекомендації з формування собівартості проектно-вишукувальних робіт з урахуванням вимог П(С)БО	Собівартість будівельно-монтажних робіт може бути подана у двох формах: плановою та фактичною (пункт 1). Будівельна організація встановлює перелік і структуру статей калькулювання виробничої собівартості будівельно-монтажних робіт (пункт 3).
Методичні рекомендації з формування складу витрат та порядку їх планування у торговельній діяльності	Витрати операційної діяльності групуються за їх економічним змістом за елементами та статтями витрат (пункт 7).
Методичні рекомендації з формування собівартості продукції (робіт, послуг) у промисловості	Система "директ-костінг" відкриває нові можливості для покращення обліку та аналізу витрат при калькулюванні собівартості продукції (пункт 364). Існуючі системи обліку виробничих витрат можна розділити на основні методи вибору об'єкта обліку: позамовний та попередільний (пункт 366). Витрати на серійне та масове виробництво деталей і вузлів враховуються за допомогою нормативного методу (пункт 376). При обліку та калькулюванні однорідної продукції або послуг допоміжних виробництв, що не мають незавершеного виробництва, застосовується однопредільний метод, також відомий як простий (пункт 387).

Джерело: [54].

Для цього потрібний підбір ефективної методики обліку витрат операційної діяльності в структурі загальної стратегії механізму управління

товариства, а також виокремлення операційної діяльності у класифікації витрат з П(С)БО 16 «Витрати», рис. 2.2.

Рис. 2.2. Виокремлення операційної діяльності у класифікації витрат з П(С)БО 16 «Витрати»

Джерело: складено за даними [1].

Під час виробництва використовуються ресурси, які в формі грошей є як витрати, які, у свою чергу, є як поточними і одноразовими.. Отже, витрати – є

вартісним виразом споживаних ресурсів, які потрібні для виконання виробничо-господарської діяльності товариства та для досягнення його мети.

Запропонуємо модель організації обліку операційних витрат підприємства, яка подана на рис. 2.3.

Рис. 2.3. Модель організації обліку операційних витрат підприємства

Джерело: складено за даними [55].

З рис. 2.3, видно, що операційна діяльність, у роботі товариства, є основною діяльністю підприємства відповідно його Статуту. Вона також

пов'язана із створенням та реалізації продукції, а отже це і буде головною метою його створення.

Для обліку операційних витрат призначені наступні рахунки:

- 90 «Собівартість реалізації»;
- 91 «Загальновиробничі витрати»;
- 92 «Адміністративні витрати»;
- 93 «Витрати на збут»;
- 94 «Інші витрати операційної діяльності» [56, с. 28].

Облік витрат у досліджуваному товаристві подано у табл. 2.3.

Таблиця 2.3

**Кореспонденції обліку витрат на ТОВ «Фуджікура
Аутомотів Україна Львів»**

№ п/п	Зміст господарських операцій	Д-т	К-т
1	Списано вартість пального на роботу спецтехнік	912	203
2	Нараховано з/п	912	661
3	ЄСВ	912	651
4	Нараховано знос	912	13
5	Списано вартість запчастин на ремонт	912	207
6	Проведено поточний ремонт на СТО	912	631, 685
7	Нараховано відрядження водію	912	372
8	Списано витрати	23	912

Джерело: згруповано на основі джерела [57, с. 189].

Важливо також розуміти, що витрати операційної діяльності є базою ціни товару та спідньою межею для її виробника. У зв'язку з тим обов'язковим є присвячення витратам виробництва, особливої уваги, оскільки вони в загальному обсязі витрат мають найбільшу питому вагу. А також вони є характеристикою результативності роботи товариства, тобто показують фінансовий результат.

У нашій роботі нам доцільно чітко розібратися із загальновиробничими витратами, які є непрямими тому, що їх неможна прив'язати із точним об'єктом затрат за допомогою первинних документів. З цього випливає, що, на

зміну прямим витратам, які завше є змінними, загальновиробничі виступатимуть і як змінні і як постійні. На рис. 2.4, продемонстровано склад загальновиробничих витрат товариства як вказує П(С)БО 16.

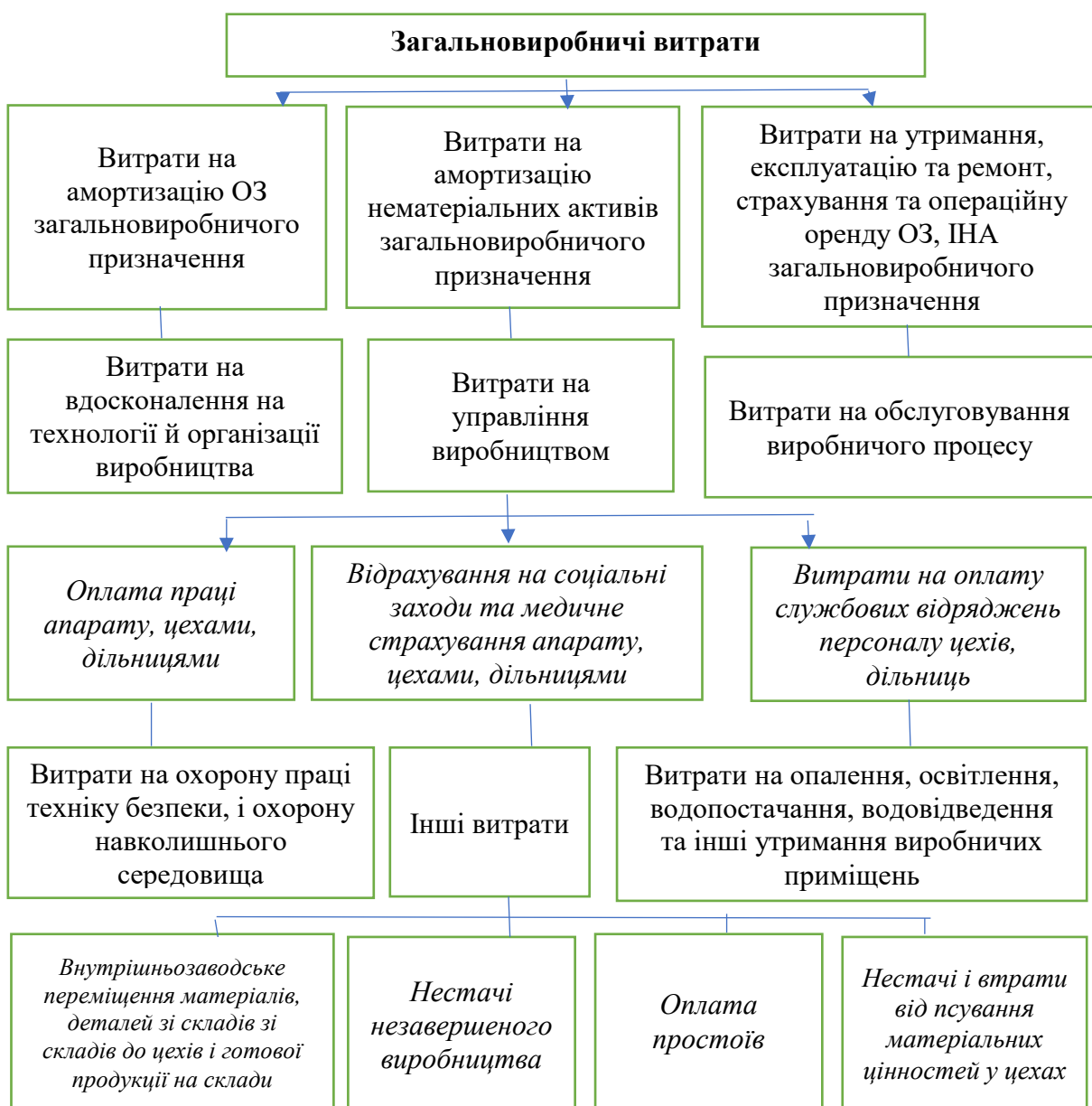

Рис. 2.4 Склад загальновиробничих витрат підприємства відповідно до П(С)БО 16 «Витрати»

Джерело: складено за даними [1].

Отже, як ми бачимо з рис. 2.5 під змінними загальновиробничими витратами тлумачуть ті витрати які йдуть на обслуговування і керівництво виробництвом, тобто ті які залежать від переміни масштабу виробництва.

Кореспонденція обліку загальновиробничих витрат на ТОВ «Фуджікура Аутомотів Україна Львів» подано у табл. 2.4.

Таблиця 2.4

**Кореспонденція рахунків з обліку загальновиробничих витрат ТОВ
«Фуджікура Аутомотів Україна Львів»**

Зміст господарської операції	Документальне відзеркалення	Дт	Кт
1 Списана на загальновиробничі витрати: - сума нарахованої амортизації необоротних активів;	Відомість нарахування і розподілу амортизації	91	13
- вартість запасів, використаних для ремонту основних засобів загальновиробничого призначення;	Накладна, акт на списання матеріалів	91	20
- витрати на службові відрядження апарату управління виробництвом;	Звіт про використання коштів, виданих на відрядження	91	37.2
- витрати загальновиробничого призначення, які раніше обліковувались у складі витрат майбутніх періодів;	Бухгалтерська довідка-розрахунок	91	39
- вартість робіт (послуг) сторонніх організацій, необхідних для загальновиробничих цілей;	Акт виконаних робіт	91	63
- заробітна плата загальновиробничого персоналу;	Відомості нарахування і розподілу заробітної плати	91	66
- відрахування на соціальні заходи за єдиним соціальним внеском загальновиробничого персоналу;		91	65
- резерв на оплату відпусток загальновиробничого персоналу.		91	47
2 Списані змінні та постійні розподілені загальновиробничі витрати	Розрахунок	23	91
3 Списані нерозподілені загальновиробничі витрати	Розрахунок	90	91

Джерело: складено за даними [58, с. 75, 80].

Напрямки відзеркалення статей у звіті про фінансові результати на ТОВ «Фуджікура Аутомотів Україна Львів», табл. 2.5.

Що стосується обліку адміністративних витрат то його ведуть на рахунку 92 «Адміністративні витрати». Дебет показує суму визнаних адміністративних витрат, а кредит відображає списання на рахунок 79 «Фінансові результати». Що стосується аналітичного обліку то він ведеться за статтями витрат [59, с. 120].

Таблиця 2.5

Напрямки відзеркалення статей у звіті про фінансові результати товариства

Стаття	Код рядка	Із оборотів якого рахунку формується значення рядка
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	Д-т 701, 702, 703 К-т 791 за мінусом оборотів Д-т 791 К-т 704
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	Д-т 791 К-т 901, 902, 903 (сума наводиться в дужках)
Валовий: прибуток	2090	Ряд. 2000 - ряд. 2050 (якщо значення додатне)
збиток	2095	Ряд. 2000 - ряд. 2050 (якщо значення від'ємне, наводиться в дужках)
Інші операційні доходи	2120	Д-т 71 К-т 791*
Адміністративні витрати	2130	Д-т 791 К-т 92 (сума наводиться в дужках)
Витрати на збут	2150	Д-т 791 К-т 93 (сума наводиться в дужках)
Інші операційні витрати	2180	Д-т 791 К-т 94 (сума наводиться в дужках)
Фінансовий результат від операційної діяльності: прибуток	2190	Д-т 791 К-т 441 або ряд. 2090 (ряд. 2095) + ряд. 2120 - ряд. 2130 - ряд. 2150 - ряд. 2180 (якщо значення додатне)
збиток	2195	Д-т 442 К-т 791 або ряд. 2090 (ряд. 2095) + ряд. 2120 - ряд. 2130 - ряд. 2150 - ряд. 2180 (якщо значення від'ємне, наводиться в дужках)
Дохід від участі в капіталі	2200	Д-т 72 К-т 792
Інші фінансові доходи	2220	Д-т 73 К-т 792
Інші доходи	2240	Д-т 74 К-т 793
Фінансові витрати	2250	Д-т 792 К-т 95 (сума наводиться у дужках)
Втрати від участі в капіталі	2255	Д-т 792 К-т 96 (сума наводиться у дужках)
Інші витрати	2270	Д-т 793 К-т 97 (сума наводиться у дужках)
Фінансовий результат до оподаткування: прибуток	2290	Ряд. 2190 (ряд. 2195) + ряд. 2200 + ряд. 2220 + ряд. 2240 - ряд. 2250 - ряд. 2255 - ряд. 2270 (якщо значення додатне)
збиток	2295	Ряд. 2190 (ряд. 2195) + ряд. 2200 + ряд. 2220 + ряд. 2240 - ряд. 2250 - ряд. 2255 - ряд. 2270 (якщо значення від'ємне, наводиться в дужках)
Витрати (дохід) з податку на прибуток	2300	Д-т 793 К-т 98 (якщо витрати, наводиться в дужках) або Д-т 98 К-т 793 (якщо дохід)
Прибуток (збиток) від припиненої діяльності після оподаткування	2305	Вибірка із кредитових або дебетових оборотів рахунку 79, яка відображає фінрезультат від припиненої діяльності
Чистий фінансовий результат: прибуток	2350	Ряд. 2290 (ряд. 2295) +/- ряд. 2300 +/- ряд. 2305 (якщо значення додатне)
збиток	2355	Ряд. 2290 (ряд. 2295) +/- ряд. 2300 +/- ряд. 2305 (якщо значення від'ємне, наводиться в дужках)

* Дохід від операційної оренди активів, якщо такий дохід є основною діяльністю підприємства, відображається у рядку 2000 (див. лист Мінфіну України від 22.09.2010 р. № 31-34020-20-27/25329, «ДК» №44/2010).

* Джерело: сформовано за допомогою джерела [60, с. 155].

Отже, методологія у витратному обліку операційної діяльності є критично важливою для ефективного управління підприємством. Методика обліку витрат дозволяє точно визначити та аналізувати витрати, пов'язані з виробництвом і збутом продукції. Вона надає управлінцям необхідну інформацію для прийняття обґрунтованих рішень щодо оптимізації виробничих процесів та ресурсного використання. Правильно налагоджена методика обліку витрат сприяє підвищенню ефективності виробництва, зниженню витрат та підвищенню конкурентоспроможності підприємства. Використання сучасних інструментів та програмного забезпечення дозволяє автоматизувати процес обліку витрат та забезпечити точність і надійність отриманих даних. Такий підхід допомагає підприємствам реалізувати свій потенціал у глобальному ринковому середовищі та досягати стабільного росту.

2.3 Напрямки удосконалення обліку витрат операційної діяльності

У сучасному бізнес-середовищі постійно зростає значення ефективного управління витратами операційної діяльності для здобутку конкурентних переваг. Стрімкий розвиток технологій та зміни в економічних умовах вимагають постійного удосконалення методів обліку витрат. Вирішення цього завдання передбачає розробку та застосування нових напрямків удосконалення обліку витрат операційної діяльності. Серед таких напрямків варто визначити впровадження сучасних програмних засобів для автоматизації обліку витрат та аналізу даних. Крім того, важливим є розвиток та застосування нових методів аналізу витрат, спрямованих на ідентифікацію ефективних шляхів оптимізації виробничих процесів. Також до напрямків

удосконалення обліку витрат можна віднести впровадження стратегічного планування витрат та розробку системи контролю за їх ефективністю. Подальше дослідження цих напрямків може сприяти підвищенню ефективності управління витратами операційної діяльності та забезпечити стійкий розвиток підприємства в умовах постійної конкуренції.

Наведемо систему заходів для покращання облікових процедур з обліку витрат операційної діяльності, які повинні передбачати такі етапи.

1. Для оптимізації витрат операційної діяльності у частині їх складу та структури потрібно впроваджувати ефективне керування об'єктами обліку. Управління витратами - це комплекс заходів, спрямованих на формування та регулювання витрат, відповідно до об'єктивних економічних законів, для досягнення їх оптимального рівня. Система управління операційної діяльності витратами має такі основні завдання:

- контроль за ходом господарської діяльності підприємства;
- виявлення тенденцій змін рівня, обсягу та структури витрат на обсяг виробництва та одиницю продукції;
- збір і аналіз інформації про витрати;
- нормування та планування витрат з урахуванням елементів, виробничих підрозділів та видів продукції;
- пошук резервів для економії ресурсів та оптимізації витрат.

2. Для прийняття тактичних рішень важлива інформація про витрати операційної діяльності. Наприклад, бухгалтер потребує достовірної і точної інформації про витрати при розгляді замовлень за зниженою ціною порівняно з нормальною відпускною ціною. Такі угоди можливі, якщо виробнича система передбачає такі можливості. У таких ситуаціях рішення приймається внаслідок взаємодії між системою управління витратами, маркетингу, системою дистрибуції та виробничою системою. Ці приклади підкреслюють, що система управління витратами операційної діяльності повинна бути інтегрована з усією організацією і пов'язана з іншими функціональними областями та системами всередині організації.

Недостовірна інформація про рівень витрат операційної діяльності на окремих етапах виробництва може призвести до серйозних помилок у прийнятті рішень. Для прийняття правильних рішень потрібна точна інформація про витрати на продукцію. Система обліку витрат операційної діяльності повинна фіксувати витрати на виробництво продукції, які будуть однаково точними і відповідатимуть вимогам фінансової звітності. У протилежному випадку система обліку витрат має створити подвійну систему обліку витрат операційної діяльності: одна – для фінансового обліку, інша – для управлінського обліку.

3. Система оперативного контролю – це частина системи управління витратами операційної діяльності, яка призначена для забезпечення точного та своєчасного зворотного зв'язку з керівниками та іншими відповідальними особами стосовно планування та контролю. Оперативний контроль спрямований на виявлення можливостей для удосконалення і допомагає знайти шляхи їх вдосконалення. Ця система надає інформацію, яка допомагає керівникам брати участь у безперервному удосконаленні всіх аспектів їхньої діяльності.

Інформація про витрати операційної діяльності на продукцію має ключове значення у цьому процесі, але сама по собі вона є недостатньою. Інформація, необхідна для планування та контролю, повинна бути ширшою і охоплювати всі аспекти витрат. Якість, доступні ціни та низькі витрати на доставку також важливі для клієнтів.

5. Напрямок удосконалення обліку витрат операційної діяльності є орієнтація на економічне виробництво, також відоме як ощадливе виробництво. Оскільки це і є філософією управління, яка зосереджена на усуненні всіх форм відходів у виробничих процесах. Головна мета ТОВ «Фуджікура Аутомобілів Україна Львів» полягає в тому, щоб збільшити додану вартість для клієнта шляхом скорочення часу циклу, зниження витрат і підвищення якості продукції.

Даний метод ґрунтується на п'яти ключових принципах:

- визначення цінності;
- відображення потоку створення цінності;
- створення потоку процесу;
- впровадження «витягуючого» виробництва;
- прагнення до досконалості.

Усуваючи відходи, ощадливе виробництво дозволяє підвищити ефективність і покращити операційні результати вашої організації.

6. Доцільно на ТОВ «Фуджікура Аутомотів Україна Львів» застосувати метод шість сигм – це метод управління, спрямований на мінімізацію дефектів і помилок у процесах виробництва та обслуговування.

Даний метод базується на аналізі статистичних даних ТОВ «Фуджікура Аутомотів Україна Львів» якого основна мета – досягти рівня якості, що відповідає максимуму 3,4 дефектів на мільйон можливостей.

Реалізація Six Sigma вимагає зосередження уваги на процесах, визначення факторів, що впливають на якість, операційної діяльності і використання різноманітних інструментів і методів, таких як карта процесу, аналіз причин і наслідків, діаграма Парето або діаграма Ісікави. Зводячи до мінімуму дефекти у системі оперативного управління, Six Sigma сприяє підвищенню задоволеності клієнтів і поліпшенню фінансових результатів товариства.

Дослідження у роботі методу «точно вчасно (JIT)» дасть змогу зрозуміти, що він є методом управління запасами, який передбачає доставку матеріалів і компонентів у точній кількості та в той час, який вимагає виробничий процес. Основною метою JIT який сприятиме поширенню операційної діяльності є усунення запасів і скорочення часу виробничого циклу. Окреслений метод ґрунтується на постійному поліпшенні процесу, співпраці з постачальниками та гнучкому плануванні виробництва. JIT допускає даному товариству збільшити гнучкість, притримати витрати на зберігання та покращити потік матеріалів та інформації.

7. Для удосконалення операційної діяльності доцільно вивчити ризики,

які пов'язані з цим.

Ризики, які виникатимуть на міжнародних ринках. У сучасному глобальному бізнес-середовищі товариство може вирішити розширити свою діяльність також і на міжнародних ринках. Однак це має ризики, а зокрема відмінності в культурі, законодавстві, регулюванні та коливання обмінного курсу можуть вплинути на операції.

Перший ризик стосується валютного ризику, оскільки товариство працює на міжнародних ринках, а тому зміни курсу валют можуть істотно вплинути на її фінансові результати операційної діяльності. Наприклад, якщо товариство продаватиме продукцію в іноземній валюті, то тоді зміцнення національної валюти може знизити вартість продажів і прибутку.

Іншим ризиком на міжнародних ринках є політичний ризик бо саме відмінності в політичній системі, політична стабільність і зміни в державній політиці мають вплив на діяльність досліджуваного товариства (введення нових законів чи правил, які заважають роботі, або воєнні дії, які призводять до збоїв у ланцюжку постачання та логістичних процесах).

Культурний ризик виступатиме як один із факторів, який слід враховувати на міжнародних ринках. Це може стосуватися відмінностей в культурі, соціальних нормах і перевагах споживачів, оскільки це вимагатиме коригування маркетингової та товарної стратегії досліджуваного товариства. Відсутність розуміння місцевих звичаїв і культури може призвести до краху ринку.

Отже запропонуємо механізм формування та поділу операційних витрат діяльності, який зображено на рис 2.5.

Для цього будши на практиці на ТОВ «Фуджікура Аутомотів Україна Львів», оцінивши адміністративні витрати ми спробуємо їх по групувати за центрами відповідальності та за центрами появи витрат на усяких ділянках та рівнях управління. Для цього ми спробуємо забезпечити відповідальність визначеного робітника у частині понесених витрати.

У табл 2.6. ми спробували по групувати адміністративні витрат у

товаристві за центрами відповідальності.

Рис. 2.5. Механізм формування та поділу операційних витрат діяльності

Джерело: складено автором.

Наступним напрямком удосконалення обліку витрат операційної діяльності є оцінка управління ефективністю операційної діяльності товариства. Показники обсягу капітальних інвестицій, довгострокових зобов'язань абсолютно віддзеркалюють наслідки інвестиційної та фінансової діяльності, а показник приросту робочого капіталу (різниця між сумою оборотних активів та поточними зобов'язаннями) також формується частково

під впливом фінансової діяльності в частині зміни короткострокових кредитів банків, їх не можна включати в оціночний показник ефективності операційної діяльності. Сума амортизації, що нараховується на операційні необоротні активи в певному сенсі є відшкодуванням раніше понесених інвестиційних витрат.

Таблиця 2.6

**Групування адміністративних витрат за центрами відповідальності на
ТОВ «Фуджікура Аутомотів Україна Львів»**

№	Центри відповідальності	Склад витрат
1	Дирекція (директор)	Витрати на утримання адміністративно-управлінського персоналу; загальні корпоративні та представницькі витрати; витрати на оплату зв'язку загальногосподарського призначення; витрати на оплату винагород за професійні послуги; витрати на врегулювання суперечностей у судових органах; інші витрати загальногосподарського призначення.
2	Адміністративно-господарська частина (Завсклад)	Витрати на утримання і експлуатацію та ремонт основних засобів, інших необоротних матеріальних активів загальногосподарського призначення; витрати на сторожову охорону об'єктів загальногосподарського призначення.
3	Відділ головного механіка (головний механік)	Витрати на транспортне обслуговування, пов'язане з управлінням підприємством.
4	Служба безпеки	Витрати на забезпечення охорони праці і техніки безпеки
5	Агент з постачання	Витрати на організацію процесу придбання сировини, матеріалів, палива, енергії, інструментів, пристроїв та інших засобів і предметів праці.
6	Бухгалтерія (головний бухгалтер)	Витрати, пов'язані з оплатою послуг комерційних банків та інших фінансово-кредитних установ; витрати зі страхування майна та ризиків; погашення вартості основних засобів, інших необоротних матеріальних активів, нематеріальних активів загальногосподарського призначення нарахуванням амортизаційних відрахувань; податки, збори та інші передбачені законодавством обов'язкові платежі (крім тих, що включаються у виробничу собівартість продукції (робіт, послуг)).
7	Відділ кадрів (інженер по кадрах)	Витрати, пов'язані з набором робочої сили та з професійною підготовкою або перепідготовкою працівників апарату управління та іншого загальногосподарського персонал

Джерело: складено автором.

Проте, з огляду на те, що джерелом такого відшкодування є доходи від операційної діяльності, а за своїм змістом амортизація є компенсаційною

статтею витрат і залежить від обраного методу амортизації активів, її обсяги доречно залишити в складі ефекту від операційної діяльності.

Зважаючи на те, що ринкова вартість обумовлюється обсягами майбутнього вільного грошового потоку, суттєва частка якого формується саме результатами операційної діяльності, можна визначити локальну мету управління ефективністю операційної діяльності – підвищення її рівня. Саме це виявляється у збільшенні визначального повної ознаки результативності операційної діяльності товариства – скоригований прибуток від операційної діяльності до відшкодування фінансових витрат та амортизації.

Наступним напрямком удосконалення обліку витрат операційної діяльності є планування адміністративних витрат. Для цього товариству доцільно робити на основі показників попередніх років коригування порівняно ринкової кон'юнктури. Тобто, доцільно виокремити пару груп адміністративних витрат із акцентуванням статей за цими групами, потім із використанням елементів оперативного контролю за їх фактичним рівнем проаналізувати і їх структуру. Із подальшим правильним прийняттям управлінського рішення.

Ще одним етапом удосконалення обліку витрат операційної діяльності є те, що витрати на збут впливають на фінансовий результат товариства.

Як пропозиція витрати на збут варто кожного місяця розподіляти за такими критеріями як:

- витрати загального характеру тобто ті які ми можемо поділити між типами проданої продукції, послуг пропорційно до їх виробничої собівартості;
- транспортні витрати – але тоді коли їх питома вага є ваговитою можна розподілити за різновидами проданих товарів чи наданих послуг із наступним списанням у кінці місяця.

Отже, забезпечення результативності операційної діяльності товариства потребує формування відповідної системи управління, що обумовило закономірність щодо уточнення значення цього поняття як багатовекторного циклічного процесу, спрямованого на вдосконалення операційної діяльності

та покращання її результатів, що ґрунтується на спеціальній системі методів обліково-аналітичного забезпечення та розвитку відносин зі постачальниками.

Для покращення облікових процедур з обліку витрат операційної діяльності можна впровадити комплексну систему заходів, що включає технічні, організаційні та методологічні аспекти. Ось узагальнена і сформована система заходів:

Для покращення облікових процедур з обліку витрат операційної діяльності можна впровадити комплексну систему заходів, що включає технічні, організаційні та методологічні аспекти. Узагальнена і сформована система заходів включатиме такі пункти:

1. Технічні заходи:

– впровадження сучасних автоматизованих систем обліку, а зокрема, вибір та інтеграція спеціалізованого програмного забезпечення для управлінського обліку та забезпечення відповідного технічного обладнання та програмних ресурсів.

– інтеграція облікових систем передбачатиме – інтеграцію системи обліку витрат з іншими інформаційними системами підприємства (управління запасами, збутом, виробництвом) та забезпечення безперебійного обміну даними між різними підсистемами.

2. Організаційні заходи є важливою складовою покращення облікових процедур з обліку витрат операційної діяльності. Вони спрямовані на оптимізацію структури підприємства, покращення координації між підрозділами та підвищення кваліфікації працівників. Нижче наведені ключові елементи організаційних заходів:

– оптимізація організаційної структури (визначення відповідальних осіб за різні етапи облікових процедур та розподіл функцій та повноважень між підрозділами і співробітниками).

– навчання персоналу (проведення тренінгів та семінарів для співробітників з метою підвищення їхньої кваліфікації у використанні нових облікових систем та регулярне підвищення кваліфікації співробітників у сфері

обліку і фінансів.

Організаційні заходи є важливою складовою системи покращення облікових процедур з обліку витрат операційної діяльності. Вони сприяють підвищенню ефективності управління, оптимізації роботи персоналу та покращенню координації між підрозділами, що в кінцевому результаті дозволяє підприємству досягти кращих фінансових показників та забезпечити стійкий розвиток.

3. Методологічні заходи спрямовані на вдосконалення методів і підходів до обліку витрат операційної діяльності. Вони включають розробку та впровадження стандартів, процедур і методик, які забезпечують точність, систематичність і прозорість обліку. Нижче наведені ключові елементи методологічних заходів:

- стандартизація облікових процедур (розробка та впровадження єдиних стандартів і правил ведення обліку витрат та створення уніфікованих форм документів та звітів);

- автоматизація обробки первинних документів (впровадження електронного документообігу для швидкого і точного введення первинних даних та використання сканерів та систем розпізнавання тексту для автоматичного введення документів в систему).

- покращення документообігу (електронний документообіг – перехід на електронний документообіг для зменшення паперової роботи та підвищення швидкості обробки документів, використання цифрових підписів та інших засобів аутентифікації для забезпечення безпеки та достовірності документів); (уніфікація документів включатиме стандартизацію форм первинних документів та звітів для спрощення їх обробки та аналізу та розробку шаблонів та інструкцій для заповнення документів).

Методологічні заходи забезпечують структурованість, точність і прозорість обліку витрат операційної діяльності. Вони сприяють стандартизації облікових процедур, автоматизації процесів обробки документів, розподілу витрат і розрахунку собівартості продукції. Завдяки

вдосконаленню методології бюджетування, планування та аналізу витрат підприємство може більш ефективно управляти своїми ресурсами, що підвищує загальну ефективність і конкурентоспроможність на ринку.

4. Контрольні заходи є критичними для забезпечення точності, достовірності та надійності облікових процедур з обліку витрат операційної діяльності. Вони включають різноманітні методи та інструменти для моніторингу, аналізу та вдосконалення процесів обліку. Нижче наведені ключові елементи контрольних заходів:

- реалізація системи внутрішнього контролю (встановлення регулярних внутрішніх аудиторських перевірок для виявлення та усунення помилок та впровадження механізмів контролю за дотриманням встановлених процедур і стандартів);

- моніторинг і аналіз витрат (регулярний аналіз витрат у режимі реального часу для виявлення відхилень від планових показників, а також і використання аналітичних звітів для детального аналізу витрат та прийняття управлінських рішень);

- аналіз ефективності (регулярний аналіз ефективності впроваджених методологічних підходів та їх відповідності цілям підприємства та визначення слабких місць та розробка рекомендацій для покращення облікових процедур);

- впровадження новітніх практик (моніторинг новітніх досягнень у сфері обліку та фінансів, адаптація передових методик та інноваційних підходів та співпрацю з консультантами та експертами для вдосконалення облікових процедур).

Контрольні заходи забезпечують надійність і достовірність облікових процедур з обліку витрат операційної діяльності. Вони включають внутрішній аудит, внутрішній контроль, моніторинг витрат у реальному часі, звітування та візуалізацію даних, попереджувальний контроль, контроль за виконанням бюджетів та планів, а також документування і архівування даних. Ці заходи дозволяють своєчасно виявляти та усувати помилки, знижувати ризики

шахрайства, оптимізувати витрати та підвищувати загальну ефективність управління фінансами підприємства.

5. Оцінка і вдосконалення є важливими складовими процесу управління обліковими процедурами з обліку витрат операційної діяльності. Вони спрямовані на постійний моніторинг, аналіз і покращення облікових процедур для забезпечення їх відповідності цілям підприємства та змінним умовам бізнес-середовища. Нижче наведемо ключові елементи оцінки та вдосконалення:

– оцінка ефективності облікових процедур (постійний моніторинг ефективності впроваджених заходів і систем та оцінка ефективності через показники, такі як швидкість обробки документів, точність даних та рівень витрат на ведення обліку).

– постійне вдосконалення (впровадження кращих практик та інновацій у сфері обліку витрат та оперативне реагування на зміну зовнішніх і внутрішніх умов ведення бізнесу).

Оцінка і вдосконалення облікових процедур з обліку витрат операційної діяльності включають систематичний моніторинг, аналіз ефективності, впровадження процесу постійного вдосконалення, оцінку відповідності законодавству, використання сучасних технологій та інновацій, фінансовий аналіз, а також зворотний зв'язок і навчання персоналу. Ці заходи сприяють підвищенню точності та ефективності облікових процесів, забезпечують відповідність облікових процедур вимогам законодавства та стандартам, а також допомагають оптимізувати витрати і підвищити загальну ефективність управління підприємством.

Отже, запропонована нами система заходів дозволяє забезпечити точність, оперативність та ефективність облікових процедур з обліку витрат операційної діяльності. Вона сприяє підвищенню прозорості фінансових процесів, покращенню управлінських рішень та загальному підвищенню ефективності діяльності підприємства.

РОЗДІЛ 3. ОРГАНІЗАЦІЙНО-МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ АУДИТУ і ЕКОНОМІЧНОГО АНАЛІЗУ ОПЕРАЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

3.1 Технологія аналізу прямих витрат виробництва

Досліджуване товариство здійснює виробничу діяльність та надає майно в оренду, а тому йому варто виокремлювати й ефективність виробничої та орендної діяльності. Оцінка операційної діяльності опирається на показниках рентабельності обороту, оборотності запасів, рівня маржинального прибутку, приросту середнього часу на обслуговування одного покупця, тривалості операційного циклу та ін. До показників ефективності застосовуваних ресурсів можна віднести продуктивність операційних активів та продуктивність усього операційного персоналу.

У свою чергу для визначення ефективності виробничої діяльності пропонується використовувати показники рентабельності виробництва продукції, тривалості виробничого циклу, продуктивності праці виробничого персоналу та рентабельності витрат праці виробничого персоналу.

Показники ефективності операційної діяльності деталізуються такими основними та допоміжними показниками за окремими напрямками оцінювання, як: показники ефективності бізнес-процесів операційної діяльності; показники задоволеності економічних інтересів стейкхолдерів; показники досягнення цілей операційної діяльності. Також головний показник оцінювання деталізується за видами ресурсів, що використовуються в операційній діяльності. Пропонуємо використовувати таку систему основних показників ефективності за окремими напрямками оцінювання (табл. 3.1).

Технологія аналізу прямих витрат виробництва включатиме обчислення показника рівня недостач до чистого доходу, оскільки саме він дозволяє оцінити загальний ступінь недостач у товаристві, побачити недоодержаний обсяг доходу та прибутку, рівень крадіжок серед персоналу.

Звітуючи про особливості технології аналізу прямих витрат виробництва у товаристві, слід розглянути докладний аналіз структури цих витрат. До перших особливостей відносяться методи інвентаризації та обліку сировини та матеріалів, витрат на оплату праці, а також аналіз та контроль над витратами на енергоносії. Детальне вивчення технології аналізу прямих витрат також охоплює врахування витрат на амортизацію основних засобів та обладнання, яке використовується у виробництві. Крім того, важливим аспектом є розгляд витрат на виробництво готової продукції, включаючи витрати на упаковку та доставку.

Таблиця 3.1

Система основних показників ефективності за окремими напрямками оцінювання в операційній діяльності

Напрямок оцінювання	Показник ефективності	Формула або метод
Фінансовий	Чистий прибуток	Прибуток - Витрати
Операційний	Витрати на одиницю продукції	Витрати / Обсяг виробництва
Продуктивність	Виробнича потужність (відсоток використання)	(Фактична виробнича потужність / Планова виробнича потужність) * 100%
Якість	Показники відмов та рекламацій	(Кількість відмов + Кількість рекламацій) / Загальна кількість продукції
Логістика	Час доставки товарів до клієнта	Час доставки - Час, зазначений в контракті
Клієнтське задоволення	Рівень задоволення клієнтів	(Кількість задоволених клієнтів / Загальна кількість клієнтів) * 100%
Інновації	Кількість нових продуктів/послуг	Кількість нових продуктів/послуг
Людські ресурси	Показники звільнень та залучення персоналу	(Кількість звільнених працівників - Кількість залучених працівників) / Загальна кількість працівників

Джерело: складено автором.

Рівень природних витрат до чистого доходу дозволяє оцінити загальний рівень витрат товару у товаристві, сформулювати недоотриманий обсяг доходу та прибутку, рівень організації та якості зберігання товарів. Даний показник

дозволяє оцінити ступінь виконання фінансових зобов'язань перед постачальниками – кредиторами.

Вчасність погашення кредиторської заборгованості постачальників надає можливість виявити надмірний рівень витрат на оплату праці персоналу. Може вказувати на необхідність оптимізації витрат на персонал або процесу реалізації товарів.

Необхідно також враховувати особливості звітності та аналізу витрат на обслуговування обладнання та технічну підтримку. Важливим елементом є оцінка впливу різноманітних факторів на рівень прямих витрат, таких як зміни в цінах на сировину, зміни в технологічному процесі або зміни в тарифах на енергоресурси.

Контроль над витратами на утримання виробничих приміщень та обладнання також є ключовим етапом аналізу. Детальне дослідження може включати порівняння витрат на виробництво різних партій продукції та виявлення витратних ділянок у виробничому процесі. Помічником у здійсненні аналізу можуть бути спеціальні програмні засоби для обліку та аналізу витрат.

Окремо варто розглянути вплив автоматизації виробничих процесів на прямі витрати, зокрема зменшення витрат на працю та енергію. Важливою складовою аналізу є також вивчення ефективності витрат на закупівлю сировини та матеріалів, у тому числі оптимізація постачальницьких ланцюгів.

Проведення аналізу прямих витрат може включати також порівняння планових та фактичних витрат на виробництво. Крім того, слід враховувати інфляційні та валютні ризики, які можуть вплинути на рівень прямих витрат. Важливим етапом аналізу є також пошук резервів для зменшення прямих витрат.

Вивчення прямих витрат може включати аналіз їх динаміки в часі та визначення тенденцій. Крім того, важливо аналізувати структуру витрат з метою здійснення їх подальшої оптимізації. Врахування екологічних аспектів може також впливати на аналіз прямих витрат, зокрема шляхом впровадження

екологічно чистих технологій та матеріалів. У світлі різноманітних аспектів аналізу прямих витрат виробництва, важливо забезпечити системність та комплексність проведення аналізу для ефективного управління виробництвом.

Наступним показником буде аналіз прямих виробничих витрат, який включає витрати, які невимушено пов'язані з виробництвом продукту, а зокрема, матеріали, зарплата робочої сили, яка природно існує на виробництві, чи то інструменти, обладнання та електроенергія, яка є потрібна для виготовлення продукту.

Аналіз операційних витрат у ТОВ «Фуджікура Аутомотів Україна Львів» який наведено в табл. 3.2.

Таблиця 3.2

Аналіз витрат ТОВ «Фуджікура Аутомотів Україна Львів»

Показники	2021		2022		Динаміка (відхилення)	
	Сума, тис. грн	У % до суми	Сума, тис. грн	У % до суми	Абсолютне	Абсолютне
1. Витрати операційної діяльності						
Собівартість реалізованої продукції	403 725	74,59	429 368	65,6	25 643	106,35
Адміністративні витрати	40 087	7,41	40 390	6,1705	303	100,76
Витрати на збут				0		
Інші операційні витрати	97 417	18	184 809	28,23	87 392	189,71
Разом	541 229	100	654 567	100	113 338	120,94
2. Інші витрати						
Податок на прибуток	2 945	0,54	5 291	0,8083	2 346	179,66
Всього витрат	541229	100	654567	100	113 338	120,94

Джерело: розраховано на основі додатку А

Аналізу табл. 3.2, вказує на те, що протягом 2021-2022 рр. усі витрати ТОВ «Фуджікура Аутомотів Україна Львів» були операційними. При цьому, протягом досліджуваного періоду, найбільшу питому вагу у їх структурі становили інші операційні витрати, крім 2021-2022 рр., де витрати

собівартості займали 74,59% та адміністративні витрати – 7,41% від загальної суми витрат відповідно.

Аналіз прямих виробничих витрат нам потрібен для того, щоб ми мали змогу достеменно оцінити результативність використання витрат, які невимушено пов'язані з виробництвом продукту або послуги.

Проведемо аналіз витрат які є показником фінансової звітності ТОВ «Фуджікура Аутомотів Україна Львів», відображено у табл. 3.3.

Таблиця 3.3.

Зведений баланс ТОВ «Фуджікура Аутомотів Україна Львів»

Показник, тис. грн.	Значення станом на 01 січня			
	2019	2020	2022	2023
Необоротні активи	425 346	284 602	155 251	112 951
Оборотні активи	362 002	602 251	393 571	448 689
НА, утримувані для продажу, та групи вибуття	-	-	-	-
Актив, усього	787 603	886 884	548 822	561 640
Власний капітал	189 016	198 852	232 748	245 924
Довгострокові зобов'язання і забезпечення	103 329	109 918	75 213	54 734
Поточні зобов'язання і забезпечення	495 258	578 114	240 861	260 982
Зобов'язання, пов'язані з НА, утримуваними для продажу, та групами вибуття	-	-	-	-
Пасив, усього	787 603	886 884	548 822	561 640

Джерело: розраховано на основі додатку Б, В

Аналіз зведеного балансу ТОВ "Фуджікура Аутомотів Україна Львів" вказує на значні зміни в структурі активів та пасивів компанії. Ось деякі ключові аспекти:

– необоротні активи мають суттєве зменшення значення необоротних активів з 2019 до 2023 року (від 425 346 тис. грн до 112 951 тис. грн) свідчить про можливе реалізованя деяких активів або їхнє швидке знецінення. Це може бути пов'язано зі змінами в стратегії компанії або реакцією на зміни на ринку;

– загальний рівень оборотних активів показує незначні коливання з року в рік. Проте, можна відзначити збільшення в 2023 році порівняно з 2022 роком, що може вказувати на збільшення запасів або оборотних коштів у компанії.

– за період з 2019 по 2023 рік власний капітал зросла на значну суму, що свідчить про позитивну динаміку фінансового стану підприємства. Це може бути результатом прибуткової діяльності або інвестицій у розвиток бізнесу.

– суттєве зменшення довгострокових та поточних зобов'язань також свідчить про певну стабілізацію фінансового стану компанії. Це може бути результатом ефективного управління боргами та оптимізації фінансових процесів.

Загалом, аналіз зведеного балансу вказує на позитивну тенденцію в розвитку фінансового стану ТОВ "Фуджікура Аутомотів Україна Львів". Однак, для повного розуміння ситуації необхідно провести додатковий детальний аналіз фінансової звітності та врахувати контекст бізнесу та ринкові умови.

Аналіз прямих виробничих витрат включає такі основні етапи:

- встановлення складу прямих виробничих витрат;
- класифікація витрат відповідно до типів продукції для визначення прибутковості та потреб у витратах на виробництво;
- обчислення вартості одиниці продукту, що враховує витрати на сировину, матеріали, оплату праці та інші прямі виробничі витрати;
- визначення витрат на додаткові ресурси, такі як енергія та обладнання, необхідні для виробництва;
- аналіз отриманих даних та ухвалення рішень з метою оптимізації процесів та зменшення витрат [61, с. 15].

Проведений аналіз прямих виробничих витрат дозволив компанії "Фуджікура Аутомотів Україна Львів" знизити витрати та підвищити рентабельність. Результати розрахунків фінансової стійкості за аналізований період наведено у таблиці 3.4, разом із відповідними висновками.

Таблиця 3.4

**Обрахунок показників фінансової
стійкості ТОВ «Фуджікура Аутомотів Україна Львів»**

Показники	Значення станом на 01 січня			
	2020	2021	2022	2023
Коефіцієнт автономії	0,72	0,72	0,75	0,77
Коефіцієнт фінансової залежності	0,48	0,48	0,45	0,43
Коефіцієнт фінансової стійкості	0,72	0,762	0,75	0,77
Коефіцієнт фінансового ризику	0,72	0,72	0,66	0,61
Коефіцієнт маневрування власного капіталу	0,05	0,16	0,12	0,29
Коефіцієнт забезпеченості оборотних активів власним оборотним капіталом	0,06	0,21	0,16	0,39
Коефіцієнт постійності активів	0,98	0,96	0,93	0,83
Коефіцієнт співвідношення оборотних до необоротних активів	0,78	0,93	0,72	1,11

Для ефективного керування виробничими витратами ключово визначити, які з них є прямими, а які – непрямими. Це допомагає розуміти керівництву, на які види витрат потрібно звернути особливу увагу та які можна зменшити без впливу на якість продукту чи послуги.

Для аналізу прямих та непрямих виробничих витрат важливо провести облік та аналіз витрат на виробництво продукту чи послуги. Наприклад, можна створити таблицю, де будуть відображені всі види витрат, пов'язаних з виробництвом. Далі, потрібно визначити, які з цих витрат є прямими, а які – непрямими, та зосередитись на аналізі непрямих витрат для зменшення їхнього впливу на загальні витрати виробництва.

Показники фінансової стійкості ТОВ «Фуджікура Аутомотів Україна Львів» представлені у таблиці 3.5.

Прямі виробничі витрати відносяться безпосередньо до виробництва продукту чи послуги та їхнє визначення досить просте, тому їх аналіз допомагає встановити вартість одиниці продукту та зменшити витрати на

виробництво. Непрямі виробничі витрати, навпаки, не мають безпосереднього зв'язку з виробництвом, але є необхідними для його здійснення. Аналіз цих витрат допомагає визначити, які витрати можна скоротити або оптимізувати, щоб зменшити загальні витрати на виробництво та підвищити прибутковість.

Таблиця 3.5

Розбіжності у показниках фінансової стійкості ТОВ «Фуджікура Аутомотів Україна Львів» в порівнянні з максимально допустимим значенням

Показники	Граничне значення	Відхилення від граничного значення станом на 01 січня			
		2020	2021	2022	2023
Коефіцієнт автономії	0,5	0,13	0,13	0,16	0,18
Коефіцієнт фінансової залежності	0,5	-0,11	-0,11	-0,14	-0,16
Коефіцієнт фінансової стійкості	0,7	-0,07	-0,07	-0,04	-0,02
Коефіцієнт фінансового ризику	1	-0,39	-0,39	-0,43	-0,48
Коефіцієнт маневрування власного капіталу	1	-0,95	-0,84	-0,90	-0,71
Коефіцієнт забезпеченості оборотних активів власним оборотним капіталом	0,5	-0,55	-0,4	-0,46	-0,25
Коефіцієнт постійності активів	1	-0,02	-0,13	-0,07	-0,16

Отже, аналіз прямих та непрямих виробничих витрат дозволяє компанії ефективно управляти своїми ресурсами, зменшити непотрібні витрати та збільшити прибутковість шляхом оптимізації виробничих процесів та ефективного використання ресурсів.

3.2 Організація і методика аудиту витрат операційної діяльності

Тема здійснення аудиту витрат операційної діяльності є предметом

інтересу для численних науковців, фахівців та дослідників. Під час дослідження даної теми було проаналізовано низку нормативно-правових актів, що регулюють фінансову діяльність, а також досліджено праці визначених науковців. Відзначимо, що роботи авторів детально розглядають особливості проведення аудиту з урахуванням сучасних законодавчих вимог [65, с. 508]. Обрана тема має широкий спектр аспектів, оскільки існують безліч електронних ресурсів, що детально розкривають її, тому вона є актуальною та потребує подальшого дослідження та аналізу. Сьогодні існують різноманітні пропозиції стосовно проведення аудиторської перевірки витрат операційної діяльності, інноваційний аудит, зокрема, набуває все більшого значення, використовуючи сучасні електронні засоби для оцінки ефективності економічної діяльності.

З 1 січня 2023 року введено обов'язкове надання великими платниками податків на запит контролюючого органу під час перевірки стандартного аудиторського файлу (SAF-T UA) та його аналіз за допомогою спеціалізованого програмного забезпечення та сучасних методів проведення інноваційного аудиту економічної діяльності. Обов'язкове надання SAF-T UA для усіх великих платників податків передбачено з 1 січня 2025 року (за умови прийняття відповідних змін до податкового законодавства). Отже, важливо підкреслити, що надання експортованих даних щодо економічної діяльності великих підприємств до органів ДПС є обов'язковим лише за запитом. Це відрізняється від остаточного впровадження системи "Є-аудит", за якої надання стандартного аудиторського файлу (SAF-T) протягом 60 календарних днів після завершення податкового року стане обов'язковим.

Ефективність аудиту витрат операційної діяльності визначається як співвідношення між результатом, отриманим від витрат матеріальних ресурсів, та витратами, необхідними для досягнення цього результату. У контексті воєнного стану важливість аудиту ефективності операційної діяльності полягає у здатності суб'єкта господарювання продовжувати своє існування [62]. Таким чином, її вплив на фінансову стабільність та фінансово-

економічну безпеку є невідомою. Аудит витрат операційної діяльності можна визначити як комплексний багатofункціональний процес, що включає управління різними видами ресурсів, бізнес-процесами та має на меті забезпечити стійке функціонування суб'єкта господарювання та захист від різних зовнішніх та внутрішніх ризиків і загроз.

У контексті фінансової кризи діяльність служби внутрішнього аудиту підприємства, спрямована на створення ефективної системи управління операційними витратами, набуває перспективності. Ця діяльність включає вдосконалення організації бухгалтерського обліку витрат, підвищення ефективності системи внутрішнього контролю та аудиту витрат, а також аналіз витрат з використанням моделей управління витратами. Проте в методологічному аспекті спостерігається відсутність обґрунтованих дієвих стандартів внутрішньої аудиторської перевірки об'єктів обліку.

Важливим аспектом є недосконалість методичних засад аудиту операційних витрат підприємств, що складає найбільшу частку перевірки різних суб'єктів господарювання. Аудит виробничої діяльності та витрат на виробництво є надзвичайно важливою та складною частиною аудиторської перевірки. Основними показниками діяльності товариства є випуск продукції та її собівартість. Під час аудиту витрат на виробництво та собівартості виробленої і реалізованої продукції аналізуються процеси, які документально відображені та пов'язані з виробничою діяльністю суб'єкта господарювання. Раціональний аналіз та аудит витрат є основою фінансової стабільності та стійкості промислових підприємств.

Основною метою аудиторських перевірок є сприяння раціональному використанню ресурсів та праці для зниження витрат виробництва та отримання стабільного прибутку. Також метою аудиту витрат є встановлення достовірності первинних документів щодо визначення витрат, їхнього відображення в облікових реєстрах та відповідності методики обліку витрат чинним нормативно-правовим актам.

Підрозділи внутрішнього аудиту суб'єктів господарювання

використовують власні розробки щодо порядку перевірки витрат підприємства, проте жодна з них не враховує досвід колег та власні досягнення, оскільки не відображено в економічних джерелах методологію створення ефективних аудиторських процедур.

У процесі формування стандарту внутрішнього аудиту за об'єктами перевірки потрібно враховувати кілька ключових елементів:

- загальні положення;
- особливості системи бухгалтерського обліку та внутрішнього контролю;
- фактори, які можуть призвести до викривлень у обліку;
- джерела та процедури отримання аудиторських доказів; порядок проведення аудиту;
- принципи відображення результатів аудиту у письмовому звіті, який представляється керівництву підприємства;
- процедура формування аудиторського висновку на підставі результатів аудиту.

Для полегшення проведення аудиторської перевірки можна скористатися графіком Ганта, який можна створити за допомогою програмних засобів, таких як MS Excel та MS Project. MS Project дозволяє побудувати програму аудиторської перевірки витрат підприємства, розглянути етапи такої перевірки, скласти листи людських ресурсів для впровадження стратегії аудиту витрат та побудувати сітьовий графік аудиторської перевірки витрат. Також для внутрішньої аудиторської перевірки можна поєднати дані MS Project та "1С", щоб створити ефективну систему внутрішнього аудиту будь-якого об'єкта, зокрема витрат операційної діяльності підприємства. При цьому стратегічний аудит витрат операційної діяльності базується на відповідних принципах, таких як комплексність, оперативність, перспективність, багатоаспектність, узгодженість, адаптивність та паралельність.

Враховуючи, що головним технологічним підходом до аудиту витрат на підприємствах є діагностування їх діяльності, важливо виділити основні

структурні елементи діагностування, які використовуються для проведення аудиту витрат.

Проведення внутрішнього аудиту витрат операційної діяльності можна здійснювати відповідно до стадій життєвого циклу продукції. Розроблена концепція життєвого циклу товару дозволяє враховувати різні етапи циклу, такі як дослідження, розробка, післяпродажне обслуговування та утилізація. Удосконалення системи управління витратами можливе за допомогою ефективної моделі обліку витрат операційної діяльності в управлінському обліку, що орієнтована на різні етапи життєвого циклу продукту.

Вибір типу відповідального центру залежить від організаційної структури підприємства. Наприклад, у лінійно-функціональній структурі центри можуть бути пов'язані з прибутковістю, такі як "центр витрат", "центр доходів" або "центр прибутків". У дивізіональній структурі можуть бути "центр прибутків" та "центр інвестицій". Застосування таргет-костингу доцільно на етапі розробки нового виробу або модернізації існуючого за допомогою маркетингових досліджень, що передбачає визначення ринкової ціни продукту або послуги. Мета цього калькулювання полягає у оптимальному проектуванні витрат на майбутній продукт на початковому етапі життєвого циклу, коли ще не існує можливості змінити технологію.

Прийняття рішень щодо оновлення або модернізації асортименту вимагає структурного аналізу витрат операційної діяльності за різними етапами життєвого циклу продукції.

Аналіз виробничого процесу починають з направлення запитів керівникам підрозділів, де вказують перелік документів, які стосуються процесу та необхідних для його аналізу [68].

Результати цього аналізу надають інформацію про взаємозв'язок витрат, що виникають на різних етапах життєвого циклу продукції та інші операційні витрати.

Технологія проведення аудиту витрат операційної діяльності включає ряд кроків та етапів, що дозволяють оцінити точність та достовірність

фінансової інформації щодо витрат підприємства. Для цього варто обґрунтувати перелік питань для кожного етапу:

1. План аудиту, який включатиме:

– оцінку потреби в аудиті витрат, а зокрема чи виникає необхідність у проведенні аудиту витрат операційної діяльності та які цілі та об'єкти аудиту потрібно врахувати);

– визначення обсягу та стратегії аудиту передбачатиме розкриття питань які конкретні області витрат потребують перевірки та тих які методи та підходи будуть використані під час аудиту.

2. Програма аудиту передбачатиме:

– визначення аудиторських завдань (які конкретні завдання аудитора відносно витрат потрібно виконати та яка інформація потрібна для кожного завдання);

– розробка аудиторських програм та процедур (які конкретні кроки будуть виконані для проведення аудиту витрат та якими інструментами та методами будуть використані для збору та аналізу даних?

3. Відбір аудиторських доказів в своїй основі включатиме (визначення джерел доказів, які джерела інформації будуть використані для підтвердження витрат та які внутрішні та зовнішні документи та записи вважаються надійними джерелами інформації);

– проведення тестувань та перевірок (які тести та перевірки будуть проведені для перевірки правильності та достовірності витрат та які аналітичні процедури будуть використані для виявлення недоліків та аномалій у витратах).

4. Опис ймовірних фактів пошуку шахрайства або шахрайства в обліку передбачатиме:

– ідентифікація потенційних ризиків шахрайства за допомогою таких питань як: які області витрат можуть бути особливо вразливими до шахрайства або недійсних дій та які можливі сценарії шахрайства в обліку витрат можуть існувати;

– аналіз попередніх інцидентів та аномалій (які попередні випадки шахрайства або аномалій у витратах були виявлені та які взаємозв'язки та закономірності можуть бути виявлені з попередніми інцидентами);

– розробка процедур виявлення та запобігання шахрайству (які процедури та контрольні механізми можуть бути використані для виявлення та запобігання шахрайству в обліку витрат та які кроки потрібно вжити для попередження майбутніх випадків шахрайства чи недійсних дій).

Отже, проведення аудиту витрат операційної діяльності є складним та відповідальним процесом, який включає ряд етапів і кроків. Планування аудиту витрат передбачає чітку оцінку потреби в аудиті та визначення стратегії й обсягу робіт. Розробка аудиторської програми передбачає визначення завдань та розробку відповідних процедур, які дозволять аудиторам ефективно перевірити витрати. Відбір аудиторських доказів включає в себе аналіз джерел інформації та проведення перевірок для підтвердження правильності витрат. Нарешті, опис ймовірних фактів пошуку шахрайства в обліку допомагає аудиторам виявити можливі ризики та розробити відповідні процедури запобігання. Всі ці етапи та питання допомагають створити комплексний та систематичний підхід до проведення аудиту витрат операційної діяльності, що забезпечує точність та достовірність фінансової інформації підприємства.

Отже, аудит витрат операційної діяльності представляє собою комплексний процес, спрямований на досягнення економічних цілей підприємства шляхом управління різними видами ресурсів та бізнес-процесами операційної діяльності. Це дозволяє попереджати та оперативно реагувати на зовнішні та внутрішні виклики і загрози, забезпечуючи стійкість фінансово-економічної безпеки та підвищення конкурентоспроможності підприємства.

3.3 Напрями оптимізації витрат операційної діяльності у системі управління підприємством

На сьогоднішній день компанії зазнають впливу конкуренції на свою операційну прибутковість, оскільки конкуренція є необхідною складовою частиною їх операційної діяльності. Це може суттєво вплинути на операційну прибутковість, викликаючи тиск на ціни, збільшуючи рекламні витрати та інвестиції в нововведення.

Одним з основних ризиків, пов'язаних з конкуренцією, є втрата клієнтів на користь конкурентів. Якщо конкуренти пропонують кращі продукти або послуги, компанія може втратити свою клієнтську базу, що може призвести до зниження операційної рентабельності та утруднити збереження своїх позицій на ринку.

Інший ризик – зростання маркетингових витрат. Щоб залучити клієнтів і конкурувати з іншими підприємствами, компанія може змушена збільшити витрати на рекламу та маркетинг.

Інноваційний ризик також є важливим фактором, що впливає на операційну прибутковість. Якщо конкуренти випускають на ринок нові продукти або послуги, компанія може бути змушена збільшити свої витрати на дослідження та розробку. Якщо товариство не встигне за конкурентами, воно може втратити свої позиції на ринку.

Для зменшення операційних ризиків компанії повинні сфокусуватися на ефективному управлінні ними. Спочатку необхідно визначити ці ризики, добре їх зрозуміти та виявити. Потім товариство має розробити план управління ризиками, який включає стратегії мінімізації ризиків та відповідні процедури та засоби контролю. Крім того, важливо мати гнучкість та здатність швидко реагувати на зміни на ринку.

Для адаптації до нових умов необхідні регулярні перегляди та оновлення плану управління ризиками. Таким чином, ризики, пов'язані з операційною

діяльністю, можуть значно впливати на фінансові результати та стабільність компанії. Належне управління ризиками, ідентифікація ризиків та гнучкість – ключові фактори, які допомагають товариству мінімізувати їх. Для цього ми запропонуємо методичний підхід до оптимізації витрат ТОВ «Фуджікура Аутомотів Україна Львів», який відображений на табл 3.1.

Таблиця 3.1

Методичні підходи до оптимізації витрат ТОВ «Фуджікура Аутомотів Україна Львів»

№	Методичні підходи	Напрямки до оптимізації витрат операційної діяльності
1	SWOT-аналіз внутрішніх та зовнішніх факторів	Впровадження системи внутрішнього контролю
2	Аналіз ефективності виробничих процесів	Автоматизація виробничих ліній
3	Оптимізація логістичних процесів	Скорочення логістичних витрат
4	Впровадження системи контролінгу	Вдосконалення бюджетування
5	Метод ABC аналізу витрат	Підвищення ефективності витрат на матеріали
6	Принцип «Just-in-Time» управління запасами	Мінімізація втрат через запаси
7	Використання методів Lean виробництва	Оптимізація робочих процесів
8	Впровадження системи витратного обліку	Контроль витрат на обслуговування
9	Аналіз та оптимізація витрат на персонал	Підвищення продуктивності працівників
10	Використання ефективних інвестицій у технологічне оновлення	Модернізація обладнання

Джерело: розроблено автором.

Розглянувши дані проблеми спробуємо запропонувати напрямки оптимізації витрат операційної діяльності, через розуміння їх з різних джерел та із врахуванням різноманітних факторів:

1. Виробничні процеси:

Оптимізація технологічних процесів з метою зниження витрат на сировину та енергію.

Використання сучасного обладнання та технологій для підвищення продуктивності та зниження витрат праці.

2. Маркетинг і продажі:

Розвиток стратегій збуту, спрямованих на залучення нових клієнтів та збільшення обсягів продажів.

Використання аналітики даних для ефективного спрямування маркетингових зусиль та ресурсів.

3. Управління персоналом:

Вдосконалення системи управління персоналом з метою підвищення продуктивності та зниження витрат на оплату праці.

Впровадження програм мотивації персоналу для стимулювання ефективної праці та зниження текучості кадрів.

4. Фінансове управління:

Оптимізація фінансових процесів для зниження фінансових витрат та оптимізації капітальних вкладень.

Впровадження фінансового аналізу з метою ідентифікації та усунення фінансових витрат, що не приносять значної вартості [63].

5. Логістика та постачання:

Оптимізація логістичних процесів для зменшення витрат на складське утримання та транспортування.

Встановлення стратегічних партнерств з постачальниками з метою отримання кращих умов поставок та зниження закупівельних витрат.

6. Інновації та дослідження:

Інвестування в дослідження та розробки нових технологій з метою підвищення ефективності виробництва та зниження витрат.

7. Інвестиційна політика:

Розроблення інвестиційних стратегій, спрямованих на максимізацію прибутковості та зниження ризиків.

Визначення пріоритетних напрямків інвестування для досягнення оптимального балансу між ризиками та доходами.

Ці напрямки враховують різноманітні аспекти операційної діяльності та дозволяють ефективно оптимізувати витрати залежно від специфіки та потреб конкретного підприємства.

Інвестування у нові технології та інновації є ключовим елементом успішного управління операційною діяльністю в товаристві. В умовах сучасного бізнесу, який постійно змінюється, підприємства мають бути готовими адаптуватися до нових ринкових умов і вимог. Впровадження інновацій може призвести до підвищення ефективності операцій, покращення якості продукції та послуг, зниження виробничих витрат і збільшення конкурентоспроможності.

Інвестування у нові технології може охоплювати придбання сучасного обладнання, впровадження ІТ-систем, автоматизацію виробничих процесів та застосування нових методів роботи. Компанії повинні провести детальний аналіз своїх потреб і можливостей, щоб визначити найбільш вигідні технологічні рішення для свого бізнесу. Також важливо оцінити потенційний вплив інвестицій і їх віддачу для прийняття обґрунтованих рішень.

Крім придбання обладнання, значною мірою важливе є інвестування у розвиток та навчання персоналу для ефективного використання нових технологій. Організації повинні забезпечити не лише навчання, але й технічну підтримку, щоб співробітники могли використовувати повний потенціал інновацій.

Технологічні інновації мають велике значення для операційної діяльності підприємств, оскільки вони дозволяють вдосконалювати виробничі процеси, покращувати якість продукції та послуг і збільшувати конкурентоспроможність.

Застосування технологічних інновацій може призвести до підвищення якості продукції та послуг, сприяючи залученню нових клієнтів і підвищенню їх лояльності. Крім того, вони можуть допомогти підприємствам зменшити витрати виробництва та збільшити ефективність.

Технологічні інновації також стимулюють розвиток нових ринків і створюють нові можливості для бізнесу. Завдяки новим технологіям компанії можуть розширити асортимент продукції та послуг, виходячи на нові ринки і задовольняючи зростаючий попит.

Набір, навчання та мотивація працівників є ключовими аспектами успішного управління персоналом в операційній діяльності досліджуваного товариства.

Підбір персоналу становить перший крок у формуванні команди. Для цього важливо чітко визначити вимоги до роботи та привернути кандидатів, які відповідають цим вимогам. Ретельний аналіз компетенцій, досвіду та міжособистісних навичок допомагає відібрати кандидатів, які найбільше відповідають потребам організації. Важливо також враховувати цінності та корпоративну культуру для побудови гармонійного колективу.

Після того, як нові працівники прийняті на роботу, важливо надати їм відповідне навчання. Операційна діяльність вимагає спеціалізованих знань та навичок, тому важливо, щоб працівники були належно підготовлені. Навчання повинно охоплювати як теоретичні знання, так і практичні навички, необхідні для їх роботи. Крім того, навчання з охорони праці допомагає знизити ризики нещасних випадків і зберегти здоров'я працівників.

Мотивація співробітників відіграє важливу роль у забезпеченні високої ефективності роботи. Існує багато способів стимулювання команди, таких як встановлення справедливої системи винагороди, надання можливостей для кар'єрного зростання, організація конкурсів та винагород, а також створення атмосфери співпраці та визнання досягнень. Важливо слухати працівників, розуміти їхні потреби та адаптувати мотиваційні заходи до їхніх індивідуальних уподобань.

Ефективне управління людськими ресурсами є ключовим фактором операційної діяльності підприємства. Коректне планування робочої сили, розвиток персоналу та створення мотиваційних програм допомагають досягати операційних цілей та забезпечують конкурентну перевагу на ринку.

Управління персоналом включає не лише важливість турботи про гармонійні відносини в колективі. Створення сприятливого робочого середовища, підтримка співпраці та ефективної комунікації є ключовими для збереження єдності та продуктивності команди. Керівники повинні виявляти готовність слухати думки та пропозиції співробітників і вирішувати будь-які конфлікти конструктивно і відверто.

Підсумовуючи, керівництво командою працівників у сфері операційної діяльності є складним завданням, яке вимагає уваги на багатьох рівнях. Набір, навчання та мотивація персоналу є необхідними елементами успішного управління персоналом. Турбота про ці аспекти сприяє підвищенню ефективності, покращенню якості послуг і збереженню конкурентоспроможності організації.

Оптимізація обліку витрат операційної діяльності є важливим етапом у системі управління підприємством, спрямованим на підвищення ефективності та конкурентоспроможності. Досягнення цієї мети передбачає розгляд різних напрямків та застосування різноманітних підходів:

Отже, оптимізація обліку витрат полягає у вдосконаленні системи обліку та аналізу витрат на всіх етапах операційного процесу:

- один з напрямків оптимізації – впровадження сучасних ІТ-рішень для автоматизації обліку та аналізу витрат, що дозволяє зменшити людський фактор та підвищити точність даних;

- застосування системи управління витратами (Cost Management System) дозволяє планувати, контролювати та оптимізувати витрати в реальному часі;

- налагодження системи внутрішнього контролю допомагає уникнути витрат, що не відповідають стратегії підприємства та попереджає можливі ризики;

- постійний моніторинг та аналіз витрат дозволяє вчасно виявляти неефективність та вживати заходів її усунення;

- розробка та впровадження стратегій зниження витрат на основі аналізу ринкових умов, технологічних змін та конкурентних переваг;

- залучення співробітників до процесу оптимізації витрат через впровадження системи стимулювання та навчання;
- використання методів стандартизації та оптимізації процесів дозволяє знизити витрати на виробництво та збереження продукції;
- постійний аналіз ринкових тенденцій та витратних показників допомагає адаптувати стратегії оптимізації до змінних умов;
- впровадження ефективних систем управління запасами та логістичних процесів дозволяє знизити затрати на складське утримання та транспортування;
- розвиток та підтримка постачальницьких відносин з метою отримання більш вигідних умов закупівель;
- використання стратегій аутсорсингу або локалізації виробництва залежно від аналізу витрат та ефективності;
- впровадження програм енергоефективності для зменшення витрат на енергоносії та оптимізації;
- ефективне використання методів управлінського обліку, таких як АВС-аналіз, допомагає ідентифікувати ключові компоненти витрат та визначити стратегії їх оптимізації;
- оптимізація витрат на маркетинг та рекламу шляхом використання цільових стратегій спрямованих на найбільш ефективні канали комунікації з цільовою аудиторією;
- впровадження стратегій ефективного управління ризиками, що дозволяють мінімізувати витрати на управління фінансовими та операційними ризиками;
- оптимізація витрат на послуги та обслуговування шляхом укладення спеціальних угод та контрактів з постачальниками;
- використання аналітичних інструментів для пошуку та виявлення "точок росту" в операційних процесах, що дозволяє знижувати витрати та оптимізувати ресурси;

- створення програми оптимізації витрат з регулярним оновленням та вдосконаленням, що враховує зміни внутрішніх та зовнішніх факторів;
- систематичне навчання та розвиток персоналу в галузі оптимізації витрат з метою підвищення професійної кваліфікації та ефективності роботи всієї команди.

ВИСНОВКИ

Результати нашого дослідження дозволили нам сформулювати ряд висновків.

У роботі дано визначення поняття «витрати» де під ними визнаються обґрунтовані і підтверджені у документах дійсно ті витрати які були понесені платником податків, а обґрунтовані витрати це – економічно виправдані витрати, оцінити які можна у грошовій формі.

Пропозиція щодо оцінки витрати операційної діяльності за стейкхолдерами, сприятиме забезпеченню ефективності для: власників; постачальників; персоналу; покупців; кредиторів; держави, оскільки цей класифікаційний розподіл, на відміну від існуючих, концентрується на кожній окремій групі основних стейкхолдерів підприємства, враховуючи їхні відмінні та часто прямо конфліктуючі інтереси.

Виокремлено, що правильне управління операційними витратами дозволяє підприємству знижувати витрати виробництва, підвищувати якість продукції та забезпечувати стабільність його фінансового стану.

Нами окреслено визначення, щодо суті поняття «операційна діяльність», яка відобразатиметься у тому, що це основна діяльність підприємства, основною метою якої є виробництво продукції – виробнича діяльність, надання послуг – сервісна діяльність або торгівля товарами – комерційна діяльність.

Управління ефективністю операцій базується на принципах:

- науковості, що передбачає використання науково-ґрунтовних методів управління;
- динамічності, тобто урахування змін у зовнішньому середовищі функціонування підприємства при прийнятті рішень;
- системності, що передбачає усвідомлення цілісності та взаємопов'язаності елементів підприємства та рішень щодо операційної діяльності;

- економічності, що вимагає забезпечення більшого ефекту від реалізації рішень порівняно з витратами на їх реалізацію;
- синергії, що передбачає можливість отримання додаткового ефекту від комбінації окремих напрямів операційної діяльності, рішень та розвитку;
- орієнтації на стадію життєвого циклу, що полягає у необхідності диференціації цілей та методів управління відповідно до стадії життєвого циклу підприємства.

Дослідження методики визнання операційних витрат полягало в тому, щоб з'ясувати, які конкретно методи та принципи використовуються для визнання операційних витрат відповідно до П(С)БО. Це товариству допоможе зрозуміти, як правильно класифікувати та реєструвати витрати в обліку.

Здійснення правильного розподілу операційних витрат у досліджуваному товаристві передбачатиме ретельний аналіз і розподіл операційних витрат між різними секторами або проектами досліджуваного товариства. Коректний розподіл витрат допоможе уникнути перекосів у фінансовому звітності та забезпечити точність фінансової звітності.

Обґрунтування організації обліку операційної діяльності передбачатиме розроблення системи обліку, яка враховуватиме всі аспекти операційної діяльності товариства. Обґрунтована організація обліку дозволить ефективно відстежувати та здійснювати аудит їх операційної діяльності.

Вивчення методики обліку витрат операційної діяльності передбачатиме детальне дослідження та аналіз методів обліку витрат, які використовуються в операційній діяльності. Це досліджуваному товариству допомагає при виявленні найбільш ефективних та точних методів обліку витрат.

Протягом 2021-2022 роках ТОВ "Фуджікура Аутомотів Україна Львів" спостерігалася зростаюча тенденція загальних операційних витрат, що може свідчити як про розвиток бізнесу, так і про можливість недооптимізованого використання ресурсів. Найбільш значимими у структурі операційних витрат є інші операційні витрати, які значно зросли протягом зазначеного періоду. Це може свідчити про збільшення обсягів виробництва або про збільшення витрат

на певні операційні аспекти діяльності підприємства. Аналіз прямих виробничих витрат дозволив підприємству знизити їхню суму, що сприяло підвищенню рентабельності. Зростання фінансової стійкості підприємства також свідчить про успішність його стратегічного управління та ефективне використання ресурсів. Аналіз фінансових показників показує позитивну динаміку коефіцієнтів фінансової стійкості, що свідчить про здатність підприємства адаптуватися до змінних умов ринку та зберігати свою конкурентоспроможність. У загальному, аналіз операційних та фінансових витрат дозволяє компанії виявити та оптимізувати витратні пункти виробничого процесу, що сприяє підвищенню ефективності та прибутковості діяльності. Аналіз прямих та непрямих виробничих витрат дозволяє товариству ефективно управляти своїми ресурсами, скороти непотрібні витрати та збільшити прибутковість шляхом оптимізації виробничих процесів та ефективного використання ресурсів.

Виділено, що протягом 2021-2022 рр. усі витрати ТОВ «Фуджікура Аутомобілів Україна Львів» були операційними тобто, протягом досліджуваного періоду, найбільшу питому вагу у їх структурі становили інші операційні витрати, крім 2022 рр., де витрати собівартості займали 74,59% та адміністративні витрати – 7,41% від загальної суми витрат відповідно.

Аналіз зведеного балансу ТОВ "Фуджікура Аутомобілів Україна Львів" демонструє на значні зміни в структурі їх активів та пасивів, а зокрема: необоротні активи мають суттєве зменшення значення необоротних активів з 2019 до 2023 року (від 425 346 тис. грн до 112 951 тис. грн) свідчить про можливе реалізованя деяких активів або їхнє швидке знецінення; загальний рівень оборотних активів показує незначні коливання з року в рік; за період з 2019 по 2023 рік власний капітал зросла на значну суму, що свідчить про позитивну динаміку фінансового стану підприємства; суттєве зменшення довгострокових та поточних зобов'язань також свідчить про певну стабілізацію фінансового стану компанії.

Досліджене товариство, що здійснює виробничу діяльність та надає майно в оренду, потребує системного аналізу та оцінки ефективності своєї операційної та виробничої діяльності. Для цього рекомендується використовувати різноманітні показники та методи оцінки, які дозволяють зрозуміти загальну ефективність та продуктивність підприємства. Оцінка операційної діяльності передбачає використання показників, таких як рентабельність обороту, оборотність запасів, рівень маржинального прибутку та інші, що дозволяють зрозуміти ефективність використання ресурсів та досягнення бізнес-цілей. Для виробничої діяльності рекомендується використовувати показники, що відображають рентабельність виробництва, тривалість виробничого циклу та інші, що дають уявлення про ефективність виробничого процесу. Для аналізу прямих витрат виробництва рекомендується використовувати різноманітні методи, такі як обчислення рівня недостач до чистого доходу, аналіз структури витрат, оцінка впливу різних факторів на рівень витрат та інші. Важливо також враховувати особливості звітності та аналізу витрат на обслуговування обладнання та технічну підтримку. Усе це дозволить товариству здійснювати ефективний контроль над витратами, виявляти резерви для їх зменшення та досягати стабільної та прибуткової діяльності.

Аудит витрат є важливим етапом у діловій діяльності, оскільки він сприяє ефективному використанню ресурсів та оптимізації витрат, що впливає на стабільність та прибутковість підприємства. Для забезпечення ефективного аудиту витрат потрібно ретельно розробляти методiku та процедури, які враховуватимуть всі аспекти діяльності підприємства. З урахуванням цього, основні кроки і етапи аудиту витрат включають планування, розробку програми аудиту та відбір аудиторських доказів. Планування передбачає оцінку потреби в аудиті та визначення стратегії, а програма аудиту визначає завдання та процедури. Відбір доказів передбачає вибір надійних джерел інформації та проведення тестувань.

Для полегшення проведення аудиту витрат можна використовувати програмні засоби, такі як MS Excel та MS Project, які дозволяють створювати графіки та плани аудиту, а також аналізувати отримані дані. Крім того, важливо враховувати стадії життєвого циклу продукції під час аналізу витрат, оскільки це дозволяє ефективно управляти ресурсами та витратами на різних етапах.

Отже, ретельне планування, розробка програми та відбір надійних доказів є ключовими аспектами успішного аудиту витрат операційної діяльності, які допомагають забезпечити ефективне використання ресурсів та досягнення стабільної прибутковості підприємства.

Доведено, що аудит витрат операційної діяльності можна визначити як системний багатофункціональний процес, який окреслює управління різними видами ресурсів, тобто бізнес-процесами та має на меті забезпечити стійке функціонування суб'єкта господарювання та захист від різних зовнішніх та внутрішніх ризиків і загроз.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 16 «Витрати» : Наказ Міністерства фінансів України від 31.12.1999 № 318. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0027-00#Text>
2. Бутинець Ф.Ф. Історія бухгалтерського обліку: навч. посібн. В 2-х частинах. Ч. II. – 2-е вид., доп. і перероб. Житомир: ПП "Рута", 2001. 512 с.
3. Реслер М.В. Облік доходів та витрат операційної діяльності: методологія та практика. *Науковий вісник Мукачівського технологічного інституту*. С. 78-87. URL: <http://dspace.s.msu.edu.ua:8080/bitstream/123456789/2889/1/n2-80-86.pdf>
4. МСФЗ № 2 «Запаси». URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/929_021#Text
5. Історія економіки та економічної думки [Текст]: навч. посіб. / [Грігорян Г. М. та ін.; за заг. ред. канд. екон. наук, доц. Філатова В. М.]; Харк. нац. екон. ун-т. Х.: Вид-во ХНЕУ, 2020. 314 с.
6. Ткаченко Н. Бухгалтерський облік формування витрат виробництва і калькулювання собівартості продукції (робіт, послуг). *Все про бухгалтерський облік*. 2019. №101. С. 19–23.
7. Кене Ф. Думки щодо торгівлі. URL: https://www.wikiwand.com/uk/%D0%A4%D1%80%D0%B0%D0%BD%D1%81%D1%83%D0%B0_%D0%9A%D0%B5%D0%BD%D0%B5
8. Економічні погляди та теорії А. Сміта. URL: https://osvita.ua/vnz/reports/econom_history/24815/
9. Ткаченко Н. Облік виробничої собівартості та рентабельності виробництва продукції. Визначення ціни продажу. *Все про бухгалтерський облік*. 2000. №70. С. 68-70.
10. Воскобійник Ю.П., Шпикуляк О.Г. Витрати та ефективність виробництва продукції в сільськогосподарських підприємствах (моніторинг). за ред. Ю.П. Воскобійника, О.Г. Шпикуляка. К.: ННЦ ІАЕ, 2010. 343 с.

11. Андрющенко І. С. Класифікація витрат операційної діяльності на будівельних підприємствах. *Економічна стратегія і перспективи розвитку сфери торгівлі та послуг*. 2020. Вип. 1. С. 216-224.

12. Wińczycki B. (2007). System informacyjny w zarządzaniu operacyjnym, Wydawnictwo Akademii Ekonomicznej w Krakowie, Kraków

13. Захарченко Л.А., Жаданова Ю.О., Яцкевич І.В. Управління витратами: навч. посібник до практичних занять з курсу «Управління витратами». Одеса: ОНАЗ, 2009. 216 с.

14. Вахрушина М.А. Облік затрат і калькулювання собівартості продукції згідно з вітчизняним законодавством: подальший розвиток і шляхи вдосконалення. *Вісник Житомирського державного технологічного університету. Серія «Економічні науки»*. 2019. № 3. URL: <http://ven.ztu.edu.ua/article/viewFile/91138/89185.pdf>

15. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 1 „Загальні вимоги до фінансової звітності в Україні” затверджений наказом Міністерства України від 07.02.2013 р. № 73. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0336-13#Text>

16. Гриценко О.І. Сутність витрат на якість обслуговування. URL: https://essuir.sumdu.edu.ua/bitstream-download/123456789/58029/7/Hrytsenko_Sutnist_vytrat.pdf;jsessionid=65EA5E3501D27D5444E4F3D51DBCDF9B

17. Шпикуляк О.Г., Воскобійник Ю.П., Овсянніков О.В. та ін. Витрати та ефективність виробництва продукції в сільськогосподарських підприємствах (моніторинг). За ред. О.Г. Шпикуляка, Ю.П. Воскобійника, О.В. Овсяннікова. К.: 2007. 294 с.

18. Дерій, В. Термін “витрати” та його трактування для потреб обліку і контролю [Текст]. *Галицький економічний вісник*. 2010. № 1(26). С. 154 - 160.

19. Врублевський М.Д. Визначення поняття «витрати» та їх оцінка. *Реформування економіки України: стан та перспективи : мат. IV*

Міжнародної науково-практичної конф. (м. Київ, 26–27 листопада 2009 р.). Київ : МІБО КНЕУ, 2009. С. 129–131.

20. Шпикуляк О.Г. Інститут витрат в економічній теорії і практиці господарювання. *Збір. наук. праць. Економічні науки. Серія економічна теорія та економічна історія*. Вип. 5(19), Ч. 2. Луцьк. 2008. С. 323-329.

21. Хорнгрен Ч. Фостер Дж. Теорія виробництва і витрат / пер. з нім. Під керівництвом і наук. ред. М. Г. Грещака. К. : Таксон, 2008. 520 с.

22. Васюк Н.В. Методологія організації управлінського обліку на підприємстві. *Вісник соціально-економічних досліджень*. 2013. Вип. 1. С. 40-45.

23. Нападовська Л. В. Економічна сутність витрат підприємства. *Економічна стратегія і перспективи розвитку сфери торгівлі та послуг*. 2022. Ч. 1. С. 191–200.

24. Rutkowski A. (2016), *Zarządzanie finansami*, Polskie Wydawnictwo Ekonomiczne, Warszawa

25. Сас, Л., Баланюк, І., Шеленко, Д., Василюк, М., Матковський, П., & Гнатишин, Л. (2023). Міжнародні стандарти фінансової звітності в обліковій системі України. *Financial and Credit Activity Problems of Theory and Practice*, 1(48), р. 78–90. URL: <https://doi.org/10.55643/fcaptp.1.48.2023.3952>
<https://fkd.net.ua/index.php/fkd/article/view/3952>

26. Глушко А.Д., Бикова М.В. Управління ефективністю операційної діяльності підприємства як основа фінансової стабільності. С. 159-162. URL: https://reposit.nupp.edu.ua/bitstream/PolNTU/12654/1/%D0%9C%D0%90%D0%9A%D0%95%D0%A2%20%D0%95%D0%91%202023_%D0%B2%D1%81%D1%96%20%D1%81%D0%B5%D0%BA%D1%86%D1%96%D1%97-160-163.pdf

27. Архіпов Н.М. Сучасні підходи до управління ефективністю операційної діяльності підприємства. *Розвиток економіки та управління на світовому, державному та регіональному рівнях*. Київ. 2018. С. 69-73.

28. Тарасенко С. І. Управління витратами : навч. посібник Кам'янське : ДДТУ, 2018. 305 с.

29. Бондаренко Т.Ю. Витрати на виробництво продукції як елемент формування та розвитку виробничого господарського механізму [Текст] «Економічні науки». Серія «Облік і фінанси». Вип. 8 (29). Ч. 2. 2011. URL: http://www.nbuuv.gov.ua/portal/soc_gum/en_oif/2011_8_2/9.pdf

30. Адаменко Т.М. Затрати та витрати підприємства як об'єкт управління. *Економіка. Менеджмент. Підприємництво*. 2019. Вип. 21. Ч. 2. С. 223–229.

31. Ростовська Г.В. Витрати: економічна сутність та напрямки дослідження. *Вісник Донецького національного університету. Серія В: економіка і право*. 2019. Вип. 2. URL: <http://www.stationline.org.ua/ekonom/64/9303-vitratiekonomichna-sutnist-ta-napryamki-doslidzhennya.html>

32. Ільків Л.А. Класифікація витрат виробництва як необхідна умова функціонування підприємства. *Облік і фінанси АПК: освітній портал*. URL: <https://magazine.faaf.org.ua/klasifikaciya-vitrat-virobnictva-yak-neobhidna-peredumova-ob-ektivnogo-obliku-i-diyovogo-kontrolyu.html>

33. Адаменко Т.М. Затрати та витрати підприємства як об'єкт управління. *Економіка. Менеджмент. Підприємництво*. 2019. Вип. 21. Ч. 2. С. 223–229.

34. Ростовська Г.В. Витрати: економічна сутність та напрямки дослідження. *Вісник Донецького національного університету. Серія В: економіка і право*. 2021. Вип. 2. URL: <http://www.stationline.org.ua/ekonom/64/9303-vitratiekonomichna-sutnist-ta-napryamki-doslidzhennya.html>

35. Столяр Л.Г. Сутність «витрат» та особливості трактування. *Економічні науки. Серія «Облік і фінанси»*. 2021. Вип. Ч. 4. С. 25–31.

36. Міжнародний стандарт бухгалтерського обліку 7. Звіт про рух грошових коштів. URL: <https://ips.ligazakon.net/document/MU17030>

37. Турило А.М., Кравчук Ю.Б., Турило А.А. Управління витратами підприємства: [навч. посібник]. К.: Центр навчальної літератури, 2016. 120 с.

38. Данилко В. К., Кушніренко О. М., Марченко К. С. Управління витратами: Навч. посібник. К.: Каравела, 2012. 216с.
39. Біла О., Боднарюк І., Мединська Т. Управління витратами підприємства: теорія та практика. Львів. ЛКА. 2022. 200 с.
40. Шелудько В.М. Енциклопедія бізнесмена, економіста, менеджера / за ред. Р. Дяківа. К. : Міжнародна економічна фундація, 2022. 706 с.
41. Скрипник М. І., Григоревська О. О. Сутність витрат: історичний аспект. *Економічний аналіз*. 2020. Вип. 6. С. 152–154.
42. Прокопенко Н.С., Виклюк М.І., Бакеренко Н.П. Витрати підприємства : навч. Посібник. К. : ЦУЛ, 2023. 656 с.
43. Шеремет А. Д. Управління затратами підприємства : монографія. К.: Лібра, 2017. 320 с.
44. Омельченко О.С. Управління витратами. Київ. КНЕУ, *Вісник Сумського державного університету. Сер: Економіка*. 2022. С. 27-30.
45. Борисов А.Б. Корінько М.Д. Контроль та аналіз діяльності суб'єктів господарювання в умовах її диверсифікації: теорія, методологія, диверсифікація: [моногр.] К.: ДП "Інформ.-аналіт. агентство", 2017. 429 с.
46. Ільченко Л.Б. Облік та аналіз витрат на виробництво (на матеріалах підприємств харчової промисловості України): автореф. дис. ... канд. економ. наук: спец. 08.06.04 "Облік і аудит". К., 2006. С. 19.
47. Давидовим І. Є. Управління витратами: Навчальний посібник. Київ. Центр учбової літератури. 2008. 320 с.
48. Закон України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/996-14>
49. Olchowicz I., Tłaczała A. (2015), Sprawozdawczość finansowa według krajowych i międzynarodowych standardów, Difin, Warszawa
50. Скрипник М.І. Визначення сутності понять «витрати» та «затрати» [Текст]. Міжнародний збірник наукових праць. Випуск 2(17). С. 308 – 312.
51. Sierpińska M., Wędzki D. (2009), Zarządzanie płynnością finansową w przedsiębiorstwie Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa

52. Скорнякова Ю., Лукіна Д. Окремі питання вдосконалення обліку витрат виробництва та формування собівартості продукції. *Економіка та суспільство*. 2022. № 44. URL: <https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/1814>.

53. Хмелевська А.В. Облікова систематика іншої операційної діяльності промислового підприємства. *Вісник Хмельницького національного університету*. 2009. № 6(1). С. 99-104.

54. Давидюк Т.В. Методи обліку витрат і калькулювання собівартості продукції у вітчизняних і нормативних актах: напрями удосконалення. *Економіка: реалії часу. Науковий журнал*. 2016. № 1 (23). С. 6-13. URL: <http://economics.opu.ua/files/archive/2016/n1.htm>

55. Методичні рекомендації з формування складу витрат та порядку їх планування в торговельній діяльності: наказ Міністерства економіки та з питань європейської інтеграції України від 22 травня 2005 р. № 145. *Вісник Хмельницького національного університету* 2023. № 2 303. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0145569-02#Text>

56. Грещак М.Г. Управління витратами. Київ. КНЕУ. *Вісник Сумського державного університету. Сер: Економіка*. 2022. С. 27-30.

57. Кудлак В.Я., Мессарош А.В. Сутність та структура витрат підприємства. *Матеріали VI Міжнародної науково-технічної конференції молодих учених та студентів. Актуальні задачі сучасних технологій: Тернопіль 16-17 листопада 2017*. С. 189-190.

58. Гринчуцький В.І., Карапетян Е.Т., Погрішук Б.В. Економіка підприємства: [навч. посіб.]. К.: Центр учбової літератури, 2020. 304 с.

59. Турило А.М., Кравчук Ю.Б., Турило А.А. Управління витратами підприємства. К.: Центр навчальної літератури, 2016. 120 с.

60. Дерій В.А. Термін «витрати» і його трактування для потреб обліку і контролю. *Галицький економічний вісник*. 2020. № 1(26). С. 154-160.

61. Півнюк О.П. Економічна суть аудиту витрат виробництва та собівартості продукції в умовах глобалізації економіки України. *Економічні науки. Облік і фінанси*. 2010. № 7 (25). Ч. 2. С. 506-524.

62. Міхненко А.А. «Витрати» та «затрати»: узгодження понять в бухгалтерському обліку та аудиті. The first economic and legal discussions. URL: <http://www.spilnota.net.ua/ua/article/id-1017/>

63. Барановська Н.П. Організація і методика проведення загального аудиту. Київ: Слово, 2020. 281 с.

Додаток А

Стаття	Код рядка	За звітний період	КОДИ	
			2023	01 01
Підприємство Товариство з обмеженою відповідальністю "ФУДЖІКУРА АУТОМОТИВ УКРАЇНА ЛЬВІВ"		Дата (рік, місяць, число) за ЄДРПОУ		38964781
(найменування)		ДОКУМЕНТ ПРИЙНЯТО		
Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід)		Форма № 2 Код за ДКУД 1801003		
за		Рік 2022 р.		
І. ФІНАНСОВІ РЕЗУЛЬТАТИ				
1	2	3	4	
Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року	
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	515 169	456 300	
Чисті зароблені страхові премії	2010	-	-	
<i>премії підписані, валова сума</i>	2011	-	-	
<i>премії, передані у перестраховування</i>	2012	-	-	
<i>зміна резерву незароблених премій, валова сума</i>	2013	-	-	
<i>зміна частки перестраховиків у резерві незароблених премій</i>	2014	-	-	
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	(429 368)	(403 725)	
Чисті понесені збитки за страховими виплатами	2070	-	-	
Валовий:				
прибуток	2090	85 801	52 575	
збиток	2095	(-)	(-)	
Дохід (витрати) від зміни у резервах довгострокових зобов'язань	2105	-	-	
Дохід (витрати) від зміни інших страхових резервів	2110	-	-	
<i>зміна інших страхових резервів, валова сума</i>	2111	-	-	
<i>зміна частки перестраховиків в інших страхових резервах</i>	2112	-	-	
Інші операційні доходи	2120	173 789	109 808	
у тому числі:	2121	-	-	
<i>дохід від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю</i>				
<i>дохід від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції</i>	2122	-	-	
<i>дохід від використання коштів, вивільнених від оподаткування</i>	2123	-	-	
Адміністративні витрати	2130	(40 390)	(40 087)	
Витрати на збут	2150	(-)	(-)	
Інші операційні витрати	2180	(184 809)	(97 417)	
у тому числі:	2181	-	-	
<i>витрати від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю</i>				
<i>витрати від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції</i>	2182	-	-	
Фінансовий результат від операційної діяльності:				
прибуток	2190	34 391	24 879	
збиток	2195	(-)	(-)	
Дохід від участі в капіталі	2200	-	-	
Інші фінансові доходи	2220	150	293	
Інші доходи	2240	-	-	
у тому числі:	2241	-	-	
<i>дохід від благодійної допомоги</i>				
Фінансові витрати	2250	(8 030)	(9 286)	
Втрати від участі в капіталі	2255	(-)	(-)	
Інші витрати	2270	(-)	(265)	
Прибуток (збиток) від впливу інфляції на монетарні статті	2275	-	-	

Продовження додатка 2

Фінансовий результат до оподаткування:			
прибуток	2290	26 511	15 621
збиток	2295	(-)	(-)
Витрати (дохід) з податку на прибуток	2300	(5 291)	(2 945)
Прибуток (збиток) від припиненої діяльності після оподаткування	2305	-	-
Чистий фінансовий результат:			
прибуток	2350	21 220	12 676
збиток	2355	(-)	(-)

II. СУКУПНИЙ ДОХІД

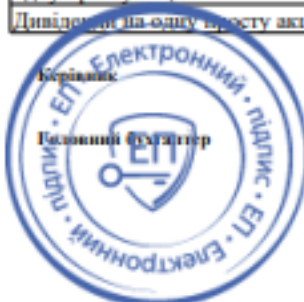
Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
I	2	3	4
Дооцінка (уцінка) необоротних активів	2400	-	-
Дооцінка (уцінка) фінансових інструментів	2405	-	-
Накопичені курсові різниці	2410	-	-
Частка іншого сукупного доходу асоційованих та спільних підприємств	2415	-	-
Інший сукупний дохід	2445	-	-
Інший сукупний дохід до оподаткування	2450	-	-
Податок на прибуток, пов'язаний з іншим сукупним доходом	2455	-	-
Інший сукупний дохід після оподаткування	2460	-	-
Сукупний дохід (сума рядків 2350, 2355 та 2460)	2465	21 220	12 676

III. ЕЛЕМЕНТИ ОПЕРАЦІЙНИХ ВИТРАТ

Назва статті	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
I	2	3	4
Матеріальні затрати	2500	19 477	27 693
Витрати на оплату праці	2505	254 221	237 407
Відрахування на соціальні заходи	2510	55 568	52 429
Амортизація	2515	57 723	65 121
Інші операційні витрати	2520	269 216	158 847
Разом	2550	656 205	541 497

IV. РОЗРАХУНОК ПОКАЗНИКІВ ПРИБУТКОВОСТІ АКЦІЙ

Назва статті	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
I	2	3	4
Середньорічна кількість простих акцій	2600	-	-
Скоригована середньорічна кількість простих акцій	2605	-	-
Чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2610	-	-
Скоригований чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2615	-	-
Дивіденди на одну просту акцію	2650	-	-

Андрій
Бордолович
Олександрович
Наталія
Георгіївна

Мацігін Андрій Богданович

Олександрович Наталія Георгіївна

Додаток Б

Додаток 1
до Національного положення (стандарту)
бухгалтерського обліку 1 "Загальні вимоги до фінансової звітності"

Підприємство	Товариство з обмеженою відповідальністю "ФУДЖИКУРА АУТОМОТІВ УКРАЇНА ЛЬВІВ"		за СДРНОУ	Дата (рік, місяць, число)	2023	10	01
Територія	Львівська		за КАТОРТГ ¹	КОДІН	38964781		
Організаційно-правова форма господарювання	Товариство з обмеженою відповідальністю		за КОПФГ	КОДІН	240		
Вид економічної діяльності	Виробництво електродвигунів, генераторів і трансформаторів		за КВЕД	КОДІН	27.11		
Середня кількість працівників ²	1 398						
Адреса, телефон	Й. Світлого, буд. 13, Личківський р-н, м. Львів, Львівська обл., 79017		4718492				

Одиниця виміру: тис. грн. без десятичного знаку (окрім розділу IV Звіту про фінансові результати (Звіту про сукупний дохід) (форма №2), грошові показники якого наводяться в гривнях з копійками)

Складено (зробити позначку "х" у відповідній колонці):
за національними положеннями (стандартами) бухгалтерського обліку
за міжнародними стандартами фінансової звітності

	V
--	---

Баланс (Звіт про фінансовий стан)
на 31 грудня 2023 р.

Форма №1 Код за ДКУД 1801001

А К Т И В	Код рядка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду
1	2	3	4
I. Необоротні активи			
Нематеріальні активи	1000	1 190	792
первісна вартість	1001	3 513	3 513
накопичена амортизація	1002	2 323	2 721
Незавтрашені капітальні інвестиції	1005	-	-
Основи засоби	1010	154 061	112 159
первісна вартість	1011	494 491	492 659
знос	1012	340 430	380 500
Інвестиційна нерухомість	1015	-	-
первісна вартість інвестиційної нерухомості	1016	-	-
знос інвестиційної нерухомості	1017	-	-
Довгострокові біологічні активи	1020	-	-
первісна вартість довгострокових біологічних активів	1021	-	-
накопичена амортизація довгострокових біологічних активів	1022	-	-
Довгострокові фінансові інвестиції: які обліковуються за методом участі в капіталі інших підприємств	1030	-	-
інші фінансові інвестиції	1035	-	-
Довгострокова дебіторська заборгованість	1040	-	-
Відстрочені податкові активи	1045	-	-
Гудвіл	1050	-	-
Відстрочені аквізиційні витрати	1060	-	-
Заставок коштів у централізованих страхових резервних фондах	1065	-	-
Інші необоротні активи	1090	-	-
Усього за розділом I	1095	155 251	112 951
II. Оборотні активи			
Запаси	1100	30 172	35 515
виробничі запаси	1101	10 997	13 337
незавтрашене виробництво	1102	19 175	22 178
готова продукція	1103	-	-
товари	1104	-	-
Поточні біологічні активи	1110	-	-
Депозити перестраховування	1115	-	-
Векселі одержані	1120	-	-
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	1125	339 111	330 119
Дебіторська заборгованість за розрахунками: за виданими авансами	1130	9 718	10 416
з бюджетом	1135	7 792	4 479
у тому числі з податку на прибуток	1136	-	-
Дебіторська заборгованість за розрахунками з нарахованих доходів	1140	-	-
Дебіторська заборгованість за розрахунками із внутрішніх розрахунків	1145	-	11 937
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	797	2 317
Поточні фінансові інвестиції	1160	-	-
Гроші та їх еквіваленти	1165	5 747	53 723
готівка	1166	-	-
рахунки в банках	1167	5 747	53 723
Витрати майбутніх періодів	1170	-	-
Частка перестраховування у страхових резервах у тому числі з: резервів довгострокових зобов'язань	1181	-	-
резервів збитків або резервів належних виплат	1182	-	-

резервах незароблених премій	1183	-	-
інших страхових резервах	1184	-	-
Інші оборотні активи	1190	234	183
Усього за розділом II	1195	393 571	448 689
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття	1200	-	-
Баланс	1300	548 822	561 640

Позиція	Код позиції	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду
1	2	3	4
I. Власний капітал			
Зарегістрований (забонів) капітал	1400	169 305	169 305
Внески до зареєстрованого статутного капіталу	1401	-	-
Капітал у довідках	1405	-	-
Додатковий капітал	1410	3 926	3 926
емісійний дохід	1411	-	-
накопичені курсові різниці	1412	3 926	-
Резервний капітал	1415	-	21 220
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	59 517	51 473
Неоплачений капітал	1425	(-)	(-)
Вилучений капітал	1430	(-)	(-)
Інші резерви	1435	-	-
Усього за розділом I	1495	232 748	245 924
II. Довгострокові зобов'язання і забезпечення			
Відстрочені податкові зобов'язання	1500	-	-
Пенсійні зобов'язання	1505	-	-
Довгострокові кредити банків	1510	-	-
Інші довгострокові зобов'язання	1515	75 213	54 734
Довгострокові забезпечення	1520	-	-
довгострокові забезпечення витрат персоналу	1521	-	-
Цільове фінансування	1525	-	-
благочинна допомога	1526	-	-
Страхові резерви	1530	-	-
у тому числі:	1531	-	-
резерв довгострокових зобов'язань			
резерв збитків або резерв коливаних виплат	1532	-	-
резерв незароблених премій	1533	-	-
інші страхові резерви	1534	-	-
Інвестиційні контракти	1535	-	-
Прогонові фонди	1540	-	-
Резерв на виплату джек-поту	1545	-	-
Усього за розділом II	1595	75 213	54 734
III. Поточні зобов'язання і забезпечення			
Короткострокові кредити банків	1600	-	-
Векселі видані	1605	-	-
Поточна кредиторська зборгованість за:			
довгостроковими зобов'язаннями	1610	24 542	31 060
товари, роботи, послуги	1615	11 771	9 164
розрахунками з бюджетом	1620	4 167	2 146
у тому числі з податку на прибуток	1621	4 141	2 146
розрахунками зі страхування	1625	-	-
розрахунками з оплати праці	1630	5 366	4 449
Поточна кредиторська зборгованість за одержаними авансами	1635	-	-
Поточна кредиторська зборгованість за розрахунками з учасниками	1640	-	-
Поточна кредиторська зборгованість із внутрішніх розрахунків	1645	-	-
Поточна кредиторська зборгованість за страховою діяльністю	1650	-	-
Поточні забезпечення	1660	33 616	32 396
Доходи майбутніх періодів	1665	-	-
Відстрочені комісійні доходи від перестраховиків	1670	-	-
Інші поточні зобов'язання	1690	161 399	181 767
Усього за розділом III	1695	240 861	260 982
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття			
1700	-	-	-
V. Частина власної частки незаробленого пенсійного фонду			
1800	-	-	-
Баланс	1900	548 822	561 640

Керівник

Головний бухгалтер

Кодифікатор адміністративно-територіальних одиниць та територій територіальних громад.

Відомості в порядку, визначеному центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері статистики.

Е.Т. Мацигія
Андрій
Богданович

Мацигія Андрій Богданович

Е.Т. Лоза
Ельвіра
Владиславівна

Лоза Ельвіра Владиславівна

Додаток В

Додаток 1
до Національного положення (стандарту)
бухгалтерського обліку 1 "Вказівні відомості до фінансової звітності"

Підприємство Товариство з обмеженою відповідальністю "ФУДЖИКУРА АВТОМОТІВ УКРАЇНА ЛЬВІВ" за ПРОДУКЦІЮ ПРО АВТОМОБІЛІ
Дата (рік, місяць, день) 31 грудня 2020
Територія Львівська за КОАТУУ 4610100000
Організаційно-правова форма господарювання Товариство з обмеженою відповідальністю за КОПФГ 240
Вид економічної діяльності Виробництво електродвигунів, генераторів і трансформаторів за КВЕД 27.11
Середня кількість працівників 2 033
Адреса, телефон В. Світлого, буд. 13, Дзичківський р-н, м. Львів, Львівська обл., 79017 4718492
Одиниця виміру: тис. грн. без десятичного знака (окрім розділу IV Звіту про фінансові результати (Звіту про сукупний дохід) (форма №2), грошові показники якого наводяться в гривнях з копійками)
Складено (робити позначку "x" у відповідній клітинці):
за положеннями (стандартами) бухгалтерського обліку
за міжнародними стандартами фінансової звітності

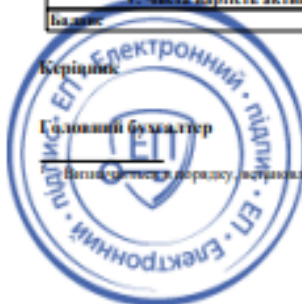
Баланс (Звіт про фінансовий стан)
на 31 грудня 2020 р.

Форма №1 Код за ДКУД 1801001

А К Т И В	Код радян	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду
1	2	3	4
I. Необоротні активи			
Нематеріальні активи	1000	1 029	1 832
первісна вартість	1001	1 661	2 925
накопичена амортизація	1002	632	1 093
Незвершені капітальні інвестиції	1005	-	-
Основні засоби	1010	424 317	282 770
первісна вартість	1011	694 773	514 359
знос	1012	270 456	231 589
Інвестиційна нерухомість	1013	-	-
Первісна вартість інвестиційної нерухомість	1016	-	-
Знос інвестиційної нерухомість	1017	-	-
Довгострокові біологічні активи	1020	-	-
Первісна вартість довгострокових біологічних активів	1021	-	-
Накопичена амортизація довгострокових біологічних активів	1022	-	-
Довгострокові фінансові інвестиції: які обліковуються за методом участі в капіталі інших підприємств	1030	-	-
інші фінансові інвестиції	1035	-	-
Довгострокова дебіторська заборгованість	1040	-	-
Відстрочені податкові активи	1045	-	-
Гудвіл	1050	-	-
Відстрочені аквізиційні витрати	1060	-	-
Залишок коштів у централізованих страхових резервних фондах	1065	-	-
Інші необоротні активи	1090	-	-
Усього за розділом I	1095	425 346	284 602
II. Оборотні активи			
Запаси	1100	43 393	25 562
Виробничі запаси	1101	7 881	8 293
Незвершене виробництво	1102	35 507	17 266
Готова продукція	1103	-	-
Товари	1104	5	3
Поточні біологічні активи	1110	-	-
Депозити перестраховування	1115	-	-
Векселі одержані	1120	-	-
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	1125	278 318	529 395
Дебіторська заборгованість за розрахунками: за виданими авансами	1130	4 979	9 131
з бюджетом	1135	5 736	4 099
у тому числі з податку на прибуток	1136	-	-
Дебіторська заборгованість за розрахунками з нарахованих доходів	1140	-	-
Дебіторська заборгованість за розрахунками із внутрішніх розрахунків	1145	-	-
Інші поточні дебіторська заборгованість	1155	7 863	962
Поточні фінансові інвестиції	1160	-	-
Гроші та їх еквіваленти	1165	21 496	33 097
Готівка	1166	-	-
Рахунки в банках	1167	21 496	33 097
Витрати майбутніх періодів	1170	-	-
Частка перестраховика у страхових резервах у тому числі в: резервах довгострокових зобов'язань	1180	-	-
резервах збитків або резервах залежних витрат	1182	-	-

резерв несороблених премій	1183	-	-
інші страхові резерви	1184	-	-
інші оборотні активи	1190	217	5
Усього за розділом II	1195	362 002	602 251
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття	1200	255	31
Баланс	1300	787 603	886 884

Пасив	Код рядка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду
1	2	3	4
I. Власний капітал			
Зареєстрований (пайовий) капітал	1400	169 305	169 305
Внески до незареєстрованого статутного капіталу	1401	-	-
Капітал у дооцінках	1403	-	-
Додатковий капітал	1410	3 926	3 926
Емісійний дохід	1411	-	-
Накопичені курсові різниці	1412	3 926	3 926
Резервний капітал	1415	-	-
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	15 785	25 621
Неоплачений капітал	1425	(-)	(-)
Виключений капітал	1430	(-)	(-)
Інші резерви	1435	-	-
Усього за розділом I	1495	189 016	198 852
II. Довгострокові зобов'язання і забезпечення			
Відстрочені податкові зобов'язання	1500	-	-
Пенсійні зобов'язання	1505	-	-
Довгострокові кредити банків	1510	-	-
Інші довгострокові зобов'язання	1515	103 329	109 918
Довгострокові забезпечення	1520	-	-
Довгострокові забезпечення витрат персоналу	1521	-	-
Цільове фінансування	1525	-	-
Колізійна допомога	1526	-	-
Страхові резерви	1530	-	-
у тому числі:			
резерв довгострокових зобов'язань	1531	-	-
резерв збитків або резерв належних виплат	1532	-	-
резерв несороблених премій	1533	-	-
інші страхові резерви	1534	-	-
Інвестиційні контракти	1535	-	-
Привілей фонд	1540	-	-
Резерв на виплату джек-поту	1545	-	-
Усього за розділом II	1495	103 329	109 918
III. Поточні зобов'язання і забезпечення			
Короткострокові кредити банків	1600	-	-
Векселі видані	1605	-	-
Поточна кредиторська заборгованість за:			
довгостроковими зобов'язаннями	1610	44 308	19 916
товари, роботи, послуги	1615	7 833	16 497
розрахунками з бюджетом	1620	3 439	1 920
у тому числі з податку на прибуток	1621	3 246	1 753
розрахунками зі страхування	1625	85	-
розрахунками з оплати праці	1630	8 004	6 633
Поточна кредиторська заборгованість за одержаними авансами	1635	-	-
Поточна кредиторська заборгованість за розрахунками з учасниками	1640	-	-
Поточна кредиторська заборгованість зі внутрішніх розрахунків	1645	-	-
Поточна кредиторська заборгованість за страховою діяльністю	1650	-	-
Поточні забезпечення	1660	47 094	37 561
Доходи майбутніх періодів	1665	-	-
Відстрочені комісійні доходи від перестраховників	1670	-	-
Інші поточні зобов'язання	1690	384 495	495 587
Усього за розділом III	1695	495 298	578 114
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття			
Учасницька частота в недержавних пенсійних фондах	1700	-	-
Баланс	1900	787 603	886 884

КАСТЛІЯ
ГІЛЬЄРМО
АДЪБЕРТО
ЕП Шкардок
Наталія
Георгієна

СОТОМАЙОР КАСТЛІЯ ГІЛЬЄРМО

Шкардок Наталія Георгієна

Витяг сформовано в порядку надання доступу центральному органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері статистики.